

Hotărâri ale Curtii Constituționale legate de Legea Insolvabilității

	Nr. și data deciziei	Articolul	<u>Informatii relevante</u>
1	Decizia nr. 26 din 13.02.2025	61(5); 68 (1)	<p><u>Solicitarea autorului.</u> ”Autorul sesizării susține că normele contestate omit să reglementeze <u>cine sunt participanții la examinarea contestațiilor depuse împotriva măsurilor luate de administrator/lichidator în cazul în care nu este constituit un comitet al creditorilor.</u> Astfel, în cazul în care nu a fost constituit un comitet al creditorilor, interesele creditorilor la examinarea contestațiilor urmează a fi reprezentate de adunarea creditorilor sau de un reprezentant desemnat de aceasta. În situația prezentată, autorul motivează că interesele creditorilor validați nu sunt reprezentate de nimeni la examinarea contestației formulate, astfel, există un risc major ca instanța de insolvabilitate să examineze contestația în lipsa unui participant. În aceste condiții, creditorilor validați ai debitorului li s-ar încălca dreptul de acces la justiție”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea notează că pretinsa omisiune nu afectează în mod direct drepturile și libertățile fundamentale ale lichidatorului, <u>de vreme ce acesta nu acționează în interes personal, ci în interesul bunei desfășurări a întregii proceduri</u> (DCC nr. 152 din 19 octombrie 2021, § 21) că excepția de neconstituționalitate privește, în primul rând, situația concretă a părții lezate în drepturile sale prin norma criticată”</p>
2	Decizia nr. 25 din 13.02.2025	48 (1)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Totodată, calitatea de proprietar al unui bun imobil se dobândește la data înregistrării în registrul bunurilor imobile. Totuși, pe de altă parte, articolul 37¹ alin. (1) din Legea cadastrului bunurilor imobile stabilește că, <u>pe baza vânzării/transmiterii silit, dreptul de proprietate și alte drepturi reale se constituie și se transmit fără înregistrare în registrul bunurilor imobile</u>”.</p> <p>Așadar, autorul conchide că o persoană care <u>deține o încheiere de transmitere a bunului</u> în cadrul procedurii de executare silită și care nu a înregistrat acest bun în Registrul bunurilor imobile pentru a-l face opozabil față de terți se află în imposibilitatea de a separa bunul de masa debitoare. Prin urmare, norma contestată impune că <u>doar proprietarul bunului poate solicita separarea bunului.</u> În acest sens, autorul constată o omisiune a legislatorului de a reglementa separarea bunurilor transmise în proprietate în cadrul executării silit</p> <p><u>Constatarea Curtii</u> ”... <u>îi revine instanței judecătorești să stabilească dacă bunul, cărui separare se pretinde, a intrat sau nu în proprietatea/patrimoniul solicitantului</u> și în funcție de aceasta să dispună sau nu separarea bunului pretins. Astfel, textul criticat de autor <u>nu</u></p>

			<i>împiedică instanța de judecată să examineze cererea de separare a bunului din masa debitoare..”</i>
3	Decizia nr. 18 din 06.02.2025	150 (2); 153 (3) lit a)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul notează că onorariul de succes sub formă procentuală se plătește din contul creditorilor. Astfel, nu este clar cum se corelează plata acestor onorarii cu creanțele validate în tabelul de creanțe. Mai mult, articolul 153 alin. (3) lit. a) prevede că fondurile obținute din valorificarea bunurilor grevate sunt destinate în primul rând pentru plata remunerațiilor administratorului/lichidatorului și abia ulterior pentru plata creanțelor garantate. Acest fapt conduce la diminuarea sumelor datorate creditorilor, ceea ce este contrar principiului protecției dreptului de proprietate. De asemenea, autorul menționează că creanțele validate în tabel sunt considerate hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, însă deducerea remunerațiilor administratorului/lichidatorului din sumele validate constituie o încălcare a dreptului de proprietate al creditorilor.</p> <p><u>Constatarea Curții:</u> ”Curtea reține că scopul Legii insolvenței este instituirea unei proceduri judiciare colective pentru satisfacerea creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului insolvent (a se vedea articolul 1). Curtea Europeană a notat că <u>procedura administrării extraordinare a unei societăți în curs de lichidare urmărește asigurarea unei gestiuni echitabile a patrimoniului acestei societăți, în vederea garantării unei protecții identice pentru toți creditorii.</u> Astfel, ingerința în cauză urmărește scopuri legitime în conformitate cu interesul public, și anume buna administrare a justiției și protecția drepturilor terților (a se vedea <i>Saggio v. Italia</i>, 25 octombrie 2001, §§ 28-29).”</p>
4	Decizia nr. 17 din 06.02.2025	11 (3) lit. b); 28 alin. (6)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției susține că prevederile contestate omit să reglementeze un șir de chestiuni, cum ar fi condițiile de admisibilitate a cererii de alăturare, acțiunile pe care trebuie să le întreprindă instanța de judecată și creanțele care nu pot fi luate în calcul la constatarea insolvenței debitorului. De asemenea, autorul indică mai multe omisiuni legislative și le prezintă în fața Curții sub forma următoarelor întrebări: dacă la depunerea cererii introductive se achita taxa de stat; dacă trebuie respectată obligația de notificare prealabilă a debitorului; dacă instanța de insolvență trebuie să pronunțe un act judecătoresc conform articolului 168 alin. (4) din Codul de procedură civilă; dacă creditorul alăturat poate cere intentarea procesului de insolvență; cum trebuie creditorul alăturat să-și înainteze creanțele și care este statutul cererii de alăturare în caz de retragere a cererii introductive ca urmare a încheierii unei tranzacții de împăcare.”</p>

			<p><u>Constatarea Curtii:</u> În jurisprudența sa, Curtea a menționat că orice creditor este îndreptățit să formuleze o cerere introductivă dacă are un interes legitim în intentarea procesului de insolvență în privința debitorului său, își poate argumenta creanțele și temeiurile de intentare a procesului de insolvență (articolul 18 alin.(1)), precum și anexează, <i>inter alia</i>, documentele ce adeveresc mărimea și scadența datoriilor debitorului față de creditor. Alți creditori, decât semnatarii cererii introductive, sunt în drept fie să se alăture cererii introductive (articolul 28 alin. (6)), fie să depună o cerere de admitere a creanțelor în procesul de insolvență (articolul 140). Astfel, Legea insolvenței prevede că existența creanței trebuie demonstrată de către creditor (la formularea cererii introductive, a cererii de alăturare, a cererii de admitere a creanței), iar <u>interesul legitim al creditorului constă în dreptul său de a se adresa în justiție pentru apărarea dreptului de proprietate și încasarea forțată a creanței</u> (a se vedea, <i>mutatis mutandis</i>, DCC nr. 162 din 30 noiembrie 2023, § 19). <i>Curtea menționează că îi revine instanței obligația de a verifica condițiile de formulare a unei cereri de alăturare a unui creditor la cererea introductivă, pretențiile pe care se fundamentează creanța, precum și probele care confirmă existența obligațiilor pecuniare.</i>”</p>
Decizia nr. 153 din 05.12.2024	144 alin. (2)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției susține că norma contestată omite să stabilească prin ce act judecătoresc se restituie contestația formulată peste termen, calea de atac a acestui act judecătoresc, faza examinării contestației când poate fi adoptat acest act judecătoresc, cine poate fi autorul excepției (instanța din oficiu sau părțile procesului) și dacă la adoptarea acestui act judecătoresc urmează să fie respectat principiul contradictorialității. În acest sens, autorul notează că unii judecători restituie contestația depusă peste termen prin încheiere fără examinarea acesteia, însă Legea omite să prevadă o cale de atac. Prin urmare, acest fapt ar conduce la încălcarea accesului la justiție și a dreptului la apărare.</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Mai mult, chiar dacă norma contestată nu stabilește expres actul judecătoresc prin care se restituie contestația, din textele legale: (i) „admite contestația printr-o încheiere motivată”; (ii) „soluționează contestația prin încheiere” conținute în alineatele (4) și (9) ale articolului 144 al Legii insolvenței <u>rezultă că eventualele contestații depuse în instanța de insolvență, indiferent de faptul dacă sunt sau nu depuse în termen, trebuie soluționate printr-o încheiere judecătorească.</u> Prin urmare, Curtea reține că în cazul contestațiilor depuse peste termenul stabilit <u>instanța de insolvență le va restitui printr-o încheiere.</u>”</p>	
Decizia nr. 132 din 17.10.2024	115 (1) lit. d)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției solicită verificarea constituționalității prevederilor articolului 115 alin. (1) lit. d) în coroborare cu articolul 59 alin. (1) din Legea insolvenței,</p>	

			<p>în măsura în care legislatorul nu a reglementat termenul de intrare în faliment atunci când pe rolul instanței este o contestație împotriva hotărârii adunării creditorilor. Astfel, articolul 59 alin. (1) din Legea insolvenței stabilește că instanța soluționează contestația împotriva hotărârii adunării creditorilor în cel mult 10 zile lucrătoare, însă norma contestată obligă instanța să adopte o încheiere de intrare în faliment în cinci zile, chiar dacă contestația împotriva hotărârii adunării creditorilor nu a fost soluționată. Prin urmare, examinarea contestației împotriva hotărârii adunării creditorilor, după pronunțarea încheierii de intrare în faliment, va prejudicia masa debitoare și va încălca dreptul de proprietate al creditorilor.</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> "...cu referire la argumentul că Legea insolvenței omite să stabilească care dintre aceste cereri instanța le va examina mai întâi, Curtea menționează că, pentru a ordona procedura de insolvență, îi revine instanței să stabilească consecutivitatea examinării pretențiilor formulate de către creditorii. Astfel, <u>textul criticat de autor nu împiedică instanța de judecată să examineze contestațiile formulate împotriva hotărârii adunării creditorilor și nici cererile referitoare la aplicarea procedurii falimentului.</u>"</p>
5	Decizia nr. 118 din 26.09.2024	30 (5)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> "Autorul excepției menționează că Legea insolvenței permite ca un pretins creditor să formuleze, în mod repetat, o nouă cerere introductivă chiar dacă asupra unei cereri formulate de aceeași parte, pe același obiect și pe aceleași motive există o hotărâre judecătorească irevocabilă. În acest sens, autorul menționează că Legea insolvenței omite să reglementeze competența instanței de a refuza cererea de intentare a procesului de insolvență formulată repetat."</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> "Așadar, Curtea reține că, având prerogativa constituțională de a reglementa prin lege organică procedura de judecată (articolul 115 alin. (4) din Constituție) a cauzelor de insolvență, legislatorul obligă instanța competentă să admită spre examinare cererea introductivă depusă de creditor cu respectarea prevederilor Codului de procedură civilă și ale Legii insolvenței și să dispună întreprinderea măsurilor necesare prevăzute de lege pentru a constata prin hotărâre, dacă debitorul este sau nu este în stare de insolvență".</p>
6	Decizia nr. 110 din 13.09.2024	144 (5)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> "Autorul excepției susține că norma contestată stabilește o procedură generală și abstractă de validare provizorie a creanțelor. Astfel, articolul 144 alin. (5) nu stabilește cu suficientă precizie motivele și cazurile de admitere a creanțelor cu titlu provizoriu. Prin urmare, autorul consideră că includerea în tabel a unor creanțe discutabile și incerte până la examinarea definitivă a contestației conferă potențialului</p>

			<p>creditor drepturi în cadrul adunării creditorilor, cum ar fi dreptul de a participa și de a vota la adunarea creditorilor, de a propune și de a retrage candidatura administratorului insolvenței. Așadar, potențialul creditor deține drepturi referitoare la procesul de insolvență, chiar dacă creanța sa este admisă doar cu statut provizoriu.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Așadar, cerința de a motiva încheierea de admitere a contestației și posibilitatea de a o contesta cu recurs reprezintă garanții procesuale suficiente din perspectiva articolului 20 din Constituție și, prin urmare, acest articol nu este afectat.”</p>
7	Decizia nr.77 din 27.06.2024	62 (1)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Astfel, textul de lege criticat omite să stabilească regulile de convocare a ședințelor comitetului creditorilor, iar acest fapt i-ar permite administratorului să convoace comitetul creditorilor cu doar câteva ore înainte de ședință. Prin urmare, așa cum notează autorul, această omisiune i-ar îngreuna dreptul de apărare împotriva abuzurilor.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> Astfel, Curtea menționează că, deși certitudinea este dezirabilă la redactarea legilor, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă. Astfel, formularea legilor nu poate prezenta o precizie absolută. Sub acest aspect, Curtea Europeană a recunoscut în mod constant faptul că multe legi sunt redactate în termeni generali, iar interpretarea și aplicarea lor fac obiectul practicii judiciare. Multe legi utilizează, prin natura lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică (a se vedea <i>Sekmadienis LTD. v. Lituania</i>, 30 ianuarie 2018, § 64).</p>
8	Decizia nr. 65 din 13.06.2024	<i>definiția „incapacitate de plată” din articolul 2</i>	...
9	Decizia nr. 53 din 05.06.2024	70 (13)	<p><u>Solicitarea autorului:</u>”... totodată, autorul excepției menționează că instanțele de apel la aplicarea normelor menționate de mai multe ori au dispus că la punerea în balanță a drepturilor concurente dreptul de proprietate al administratorului insolvenței are o pondere mai mare decât dreptul de proprietate al membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvent și, respectiv, pun în sarcina ultimilor obligația de a compensa cheltuielile aferente procedurii de insolvență în condițiile normei contestate, fără a demonstra culpa lor la apariția stării de insolvență a debitorului insolvent, așa cum a prevăzut Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 16 din 9 iunie 2020.”</p>

			<p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea notează că <u>actele adoptate în cadrul competențelor constituționale exclusive ale Curtii Constituționale nu pot fi supuse cenzurii, nici sub aspectul constituționalității, nici în privința legalității, de nicio autoritate publică, inclusiv de instanța de judecată.</u>”</p>
10	<p>Decizia nr. 20 din 22.03.2024</p>	44	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ” După cum rezultă din sesizări, mai mulți creditori, care și-au dobândit creanța prin contract de cesiune au formulat contestații împotriva acțiunilor lichidatorului debitorului insolubil, deoarece acesta nu a modificat Tabelul definitiv al creanțelor pe baza contractelor de cesiune”.</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea observă că autorul sesizărilor menționează că <u>lichidatorul debitorului insolubil este în imposibilitatea de a-și apăra drepturile împotriva unei contestații formulate de creditorul cesionar</u> cu referire la măsurile dispuse de acesta în cadrul procesului de insolabilitate. Curtea notează că omisiunea în discuție nu afectează în mod direct drepturile și libertățile fundamentale ale lichidatorului debitorului insolubil, <u>de vreme ce acesta nu acționează în interes personal, ci în interesul bunei desfășurări a întregii proceduri</u> (DCC nr. 152 din 19 octombrie 2021, § 21)</p>
11	<p>Decizia nr. 177 din 12.12.2023</p>	144 (4)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției menționează că norma contestată nu oferă suficiente garanții pentru debitor în cazul în care creanța este radiată. De asemenea, articolul 144 alin. (4) nu stabilește criterii clare și obiective pentru admiterea sau respingerea contestației, <u>lăsând la latitudinea instanței de insolabilitate să decidă asupra validității creanțelor.</u> Această incertitudine poate afecta dreptul la un proces echitabil pentru părțile implicate în procedurile de insolabilitate. Astfel, debitorul și creditorii nu pot anticipa criteriile și procedura pe baza cărora instanța de insolabilitate va examina, admite sau respinge contestațiile. Mai mult, autorul notează că textul „litigiu de drept” este unul ambiguu și imprevizibil, care poate oferi instanței o marjă largă de interpretare și acțiune, care ar conduce la decizii arbitrare, iar acest fapt ar încălca drepturile debitorului. Astfel, norma contestată ar trebui reformulată de legislator cu scopul de a introduce obligația pentru instanța de insolabilitate de a-și motiva încheierea într-un mod clar și prin prezentarea criteriilor obiective pe baza cărora s-a luat decizia.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea reiterează că condiția <u>„încheiere motivată” reprezintă o garanție procedurală esențială a dreptului de acces liber la justiție</u> (DCC nr. 15 din 16</p>

			februarie 2023, § 20). Astfel, Curtea observă că încheierea de admitere a contestației poate fi atacată cu recurs de către creditorul a cărui creanță nu a fost validată. Prin urmare, instanța de recurs deține competența de a verifica legalitatea soluției primei instanțe, reprezentând o garanție suplimentară contra arbitrarului.
12	Decizia nr. 162 din 30.11.2023	„interes legitim” 18 (1)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Astfel, textul de lege criticat le acordă tribunalelor o marjă discreționară pentru determinarea criteriilor obiective pe baza cărora urmează a fi apreciată existența sau inexistența stării de insolvabilitate. Instanțele pot admite nelimitat cereri introductive bazându-se pe norma contestată. De asemenea, autorul menționează că debitorul nu poate aprecia modul în care ar trebui să-și conformeze conduita în raport cu cererea formulată de un pretins creditor, iar textul criticat îi îngrădește accesul la justiție.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea observă că Legea insolvabilității stabilește că orice creditor care a notificat în prealabil debitorul (articolul 19 alin. (1)) este îndreptățit să formuleze o cerere introductivă dacă are un interes legitim în intentarea procesului de insolvabilitate în privința debitorului său, își poate argumenta creanțele și temeiurile de intentare a procesului de insolvabilitate (articolul 18 alin. (1)), precum și anexează, <i>inter alia</i>, documentele ce adevăresc mărimea și scadența datoriilor debitorului față de creditor. Astfel, Legea insolvabilității prevede că existența creanței trebuie demonstrată de către creditor la formularea cererii introductive (articolul 20), iar interesul legitim al creditorului constă în dreptul său de a se adresa în justiție pentru apărarea dreptului de proprietate și încasare forțată a creanței.”</p>
13	Decizia nr. 153 din 14.11.2023	143 (6) 144 (2)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autoarea excepției menționează că validarea creanțelor creditorilor are un rol important în procedura de insolvabilitate, deoarece, ca urmare a desfășurării acesteia, creditorilor le este recunoscut statutul procesual. În situația în care o ședință stabilită pentru validarea creanțelor nu a avut loc, textul legii nu prevede termenul în care debitorul sau un alt creditor o poate contesta. Astfel, în practică apar situații în care, din diferite motive, ședința de validare a creanțelor stabilită pentru o anumită dată nu a avut loc, iar judecătorul ar putea declara o eventuală contestație ca fiind tardivă și remisă fără examinare, dacă aceasta nu a fost formulată cu cel puțin trei zile lucrătoare înainte de ședința de validare, care de fapt nu a avut loc.</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea nu constată existența unei probleme de neconstituționalitate, ci una de interpretare și de aplicare a legii”.</p>

14	Decizia nr. 137 din 26.10.2023		<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției susține că legislatorul a stabilit un termen restrâns de doar 12 luni pentru creditorii și administratorul insolvenței care pot solicita anularea unor acte juridice încheiate anterior procedurii de insolvență. Autorul sesizării menționează că, în practică, membrii organelor de conducere nu transmit în termenul stabilit de lege documentele activității economice și de evidență contabilă, astfel creditorii și administratorul insolvenței sunt lipsiți de dreptul de a formula cereri de anulare a actelor juridice în termenul prevăzut de legea contestată. De asemenea, după expirarea celor 12 luni de la intentarea procedurii de insolvență, persoanele îndreptățite nu vor putea solicita repunerea în termen de către instanța de insolvență, ceea ce le limitează accesul la justiție și dreptul de proprietate.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea reține că în calitate de administrator al insolvenței poate fi desemnat doar un administrator autorizat, care desfășoară o activitate de liber profesionist de interes public (articolele 2-3 din Legea nr. 161/2014 cu privire la administratorii autorizați), pe propria răspundere, cu diligența unui bun profesionist (articolul 68 alin. (1) din Legea insolvenței), cu respectarea, <i>inter alia</i>, a principiilor de legalitate, promptitudine, diligență, competență și etică profesională (articolul 4 din Legea nr.161/2014). Administratorul trebuie să asigure respectarea drepturilor și a intereselor legitime ale persoanelor implicate în procedurile în care este desemnat. <u>Natura profesională a funcției exercitate impune administratorului autorizat întreprinderea în termen a tuturor măsurilor legale necesare pentru păstrarea, majorarea și valorificarea eficientă a masei de active în scopul satisfacerii cât mai depline a creanțelor creditorilor.</u> Prin urmare, <u>având competența de a iniția procese judiciare privind urmărirea datoriilor, încasarea prejudiciului și anularea actelor juridice</u> (articolul 66 alin. (1) lit. 1²) din Legea insolvenței), administratorul autorizat <u>trebuie să acționeze cu diligență și promptitudine pentru contestarea actelor juridice ale debitorului</u> (a se vedea DCC nr. 183 din 20 decembrie 2022, § 25). Din această perspectivă, Curtea nu constată incidența articolului 20 din Constituție.”</p>
15	Decizia nr. 138 din 26.10.2023	68 (10)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției menționează că legislatorul a omis să reglementeze clar, accesibil și previzibil modul în care instanțele de insolvență urmează să examineze contestațiile împotriva măsurilor luate de administrator/lichidator. Autorul excepției susține că norma contestată nu instituie o cale de atac împotriva încheierii de soluționare a contestațiilor formulate de creditorii sau de reprezentantul debitorului. Astfel, dacă printr-o</p>

			<p>încheiere instanța admite contestațiile înaintate de reprezentantul debitorului sau creditorii împotriva unor măsuri ale administratorului insolvabilității, administratorul nu poate formula un recurs. Prin urmare, autorul consideră că această omisiune încalcă dreptul la apărare al administratorului/lichidatorului.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”În această cauză, Curtea constată că autorul sesizării menționează, în calitatea sa de administrator de insolvabilitate, că este lipsit de dreptul de a formula un recurs împotriva încheierii cu privire la contestarea măsurilor dispuse de el în cadrul procesului de insolvabilitate. Curtea notează că omisiunea în discuție nu afectează în mod direct drepturile și libertățile fundamentale ale administratorului insolvabilității, de vreme ce acesta nu acționează în interes personal, ci în interesul bunei desfășurări a întregii proceduri (DCC nr. 152 din 19 octombrie 2021, § 21). Prin urmare, o eventuală contestație împotriva măsurilor luate de administrator/lichidator nu-i poate afecta drepturile și libertățile în mod personal.</p> <p><u>Așadar, Curtea reține că pretinsa problemă de constituționalitate pe care o ridică autorul sesizării nu-l vizează în mod direct.”</u></p>
15	Decizia nr. 97 din 10.08.2023	56 (14); 59 (2)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției menționează că unii creditorii au contestat hotărârea creditorilor peste termenul legal de 5 zile. Astfel, prevederile contestate nu reglementează expres momentul în care creditorul este obligat să ia cunoștință de procesul-verbal al adunării creditorilor. Prin urmare, un creditor de rea-credință nu este limitat în timp și poate lua cunoștință oricând de procesul-verbal al adunării creditorilor, fapt ce-i acordă dreptul de a formula contestații. Normele contestate admit acțiuni arbitrare atât din partea instanței, cât și din partea creditorilor care contestă tardiv procesul-verbal al adunării creditorilor.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea reține că în pofida faptului că acțiunile administratorului sunt orientate spre păstrarea, majorarea și valorificarea cât mai eficientă a masei debitoare prin toate mijloacele legale disponibile, pentru executarea cât mai bună a creanțelor creditorilor (articolul 68 alin. (2) din Legea insolvabilității), creditorii în interesul cărora a fost ridicată excepția participă ei înșiși la procesul de insolvabilitate și ar putea acționa în mod independent pentru a-și proteja propriul interes. În jurisprudența sa, Curtea a stabilit că poate verifica constituționalitatea prevederilor contestate dacă de eventuala soluție ar profita autorul excepției. În această cauză, eventuala neconstituționalitate a prevederilor contestate nu ar servi autorului excepției, ci creditorilor care au participat la adunarea creditorilor și au</p>

			cunoscut conținutul procesului-verbal al adunării creditorilor (a se vedea, <i>mutatis mutandis</i>, DCC nr. 126 din 13 septembrie 2022, §§ 19-20)”
16	Decizia nr. 94 din 01.08.2023	„incapacitate de a își executa obligațiile” și „incapacitatea de a își onora obligațiile” din articolul 2	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ” Astfel, textul de lege criticat le acordă tribunalelor o marjă discreționară pentru determinarea criteriilor obiective pe baza cărora urmează a fi apreciată existența sau inexistența stării de insolabilitate. De asemenea, legea nu stabilește criteriile obiective de determinare a incapacității de plată a debitorului și posibilitatea de a deroga de la raportul administratorului provizoriu. În acest sens, omisiunea de a reglementa criteriile obiective pe baza cărora urmează a fi apreciată „incapacitatea de a își executa obligațiile” restrânge în mod nejustificat dreptul justițiabililor la un proces echitabil și dreptul la proprietate.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea reține că simpla enumerare a normelor constituționale, în lipsa argumentelor care ar fundamenta pretinsa relație de contrarietate a dispozițiilor legale criticate față de acestea, nu poate fi considerată o veritabilă critică de neconstituționalitate”.</p>
17	Decizia nr. 84 din 20.07.2023	29 (8)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> Autorul excepției menționează că norma contestată nu-i permite debitorului să conteste creanțele creditorilor incluse în tabelul preliminar al creanțelor. Acest fapt ar reprezenta o omisiune legislativă. Totodată, autorul critică acțiunile preliminare întentării procesului de insolabilitate întreprinse de administratorul provizoriu, în special excluderea creanțelor provizorii.</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u></p>
18	Decizia nr. 48 din 27.04.2023	248 (1) d	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ” Astfel, nu este certă întinderea răspunderii pe care urmează să o poarte administratorul societății debitoare pe baza prevederilor articolului 248 alin. (1) din Legea insolabilității. De asemenea, autorul a menționat că nu poate fi efectuat un calcul precis al sumei ce urmează a fi încasată de la membrii organelor de conducere, iar norma contestată nu oferă instanței indici pentru a determina suma procentuală din datoriile debitorului care să fie suportată de membrii organelor de conducere.</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”În acest sens, Curtea reține că soluția legislatorului <u>de a delega instanței de insolabilitate competența de a stabili cuantumul datoriilor care trebuie suportat de către persoana trasă la răspundere</u>, în funcție de circumstanțele cauzei, de acțiunea prejudiciabilă comisă și de prejudiciul efectiv cauzat, nu face incident articolul 46 din Constituție.”</p>

19	Decizia nr. 37 din 30.03.2023	234	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției menționează că norma contestată este discriminatorie și ambiguă, deoarece îi împiedică pe creditori să urmărească toate bunurile din masa debitoare a unei gospodării țărănești. Articolul contestat instituie o situație discriminatorie în funcție de forma organizatorico-juridică a persoanei insolubile. Astfel, creditorii unei gospodării țărănești sunt prejudiciați față de creditorii din cadrul unui proces de insolabilitate a unei întreprinderi insolubile.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u>” Curtea reiterează că interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale în situații concrete excede controlului de constituționalitate și reprezintă o competență a instanțelor judecătorești de drept comun”. (DCC nr. 135 din 24 noiembrie 2020, § 24).</p>
20	Decizia nr. 15 din 16.02.2023	144 (4)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul consideră că norma contestată nu stabilește criterii clare care i-ar permite instanței de insolabilitate să aprecieze dacă în legătură cu o creanță contestată există un litigiu. Astfel, instanța ar putea aprecia superficial, pe baza unor criterii arbitrare, caracterul litigios al creanței în detrimentul celorlalți creditori sau al debitorului insolubil.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ” În această cauză, norma contestată prevede că, dacă la examinarea contestației se constată existența unui litigiu de drept, instanța de insolabilitate admite contestația printr-o încheiere motivată. Astfel, condiția „încheiere motivată” reprezintă o garanție procedurală esențială a dreptului de acces liber la justiție (DCC nr. 12 din 1 februarie 2022, § 22).”</p>
21	Decizia nr. 12 din 02.02.2023	190 (6)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției susține că norma contestată limitează dreptul de acces liber la justiție al debitorului, deoarece nu-i permite să solicite prelungirea planului procedurii de restructurare, în cazul în care nu au fost respectate prevederile planului în primii doi ani.</p> <p>Mai mult, autorul menționează că legea nu prevede un plafon minim al creanțelor neexecutate pentru care nu se admite prelungirea planului procedurii de restructurare. De asemenea, legea interzice creditorilor să decidă continuarea executării procedurii planului procedurii de restructurare în cazul în care debitorul nu a respectat planul în primii doi ani. În acest sens, autorul sesizării pretinde că dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3), 4, 7, 9, 20, 23, 26, 46, 54 și 126 din Constituție.</p>

		<p><u>Constatarea Curtii:</u> ”În rezultatul analizei sistemice a Legii insolvenței, Curtea notează că planul de restructurare reprezintă <u>un plan complex de măsuri în vederea remedierii financiare</u> și economice a debitorului și achitării datoriilor acestuia conform unui program de plată a creanțelor [articolele 2 și 190], acceptat de majoritatea creditorilor printr-o hotărâre a adunării creditorilor [articolul 202] și confirmat prin hotărârea instanței de insolvență [articolele 204-206]. Având în vedere că <u>unele măsuri ale planului de restructurare au natura de a influența și chiar a modifica raportul juridic al debitorului insolvent cu creditorii săi</u> (moratoriu asupra executării obligațiilor pecuniare, amânarea scadenței obligațiilor; modificarea mărimii dobânzilor, penalităților etc.), legislatorul a stabilit un termen maxim de executare a planului de restructurare, termen care nu va depăși 3 ani calculați de la data confirmării planului [articolul 190 alin. (6)]. Cu titlu de excepție, termenul de executare al planului poate fi prelungit o singură dată, pe un termen de până la 2 ani, dacă debitorul insolvent „a respectat planul de restructurare în primii 2 ani” de executare a lui. În cazul în care debitorul insolvent gestionat fie de administratorul statutar, fie de administratorul insolvenței nu îndeplinește prevederile planului de restructurare sau acesta nu este realizat în termen, legislatorul a prevăzut că atât comitetul creditorilor, cât și fiecare creditor în parte pot „înainta o nouă cerere introductivă, care va avea ca efect intrarea în faliment și lichidarea patrimoniului debitorului fără a mai fi necesară dovada insolvenței lui” [articolul 217 alin. (1)]. Astfel, Curtea reține că reglementarea de către legislator, în limitele competenței ce i-a fost conferită prin Constituție, a condițiilor de exercitare a unui drept material sau procesual, <u>inclusiv prin instituirea unor termene, nu constituie o restrângere a exercitiului acestuia, ci doar o modalitate eficientă de a preveni exercitarea sa abuzivă, în detrimentul altor titulari de drepturi,</u> în egală măsură ocrotite (a se vedea DCC nr. 49 din 25 mai 2020, §§ 33-34).</p> <p>Totodată, cu referire la obligația debitorului de a respecta planul de restructurare în primii doi ani, <u>această condiție trebuie analizată în contextul termenului general al procedurii de restructurare, care este de trei ani.</u> Astfel, pentru a solicita prelungirea termenului de executare a planului, primii doi ani sunt decisivi și, din acest motiv, debitorul trebuie să dea dovadă de promptitudine pentru a-și realiza angajamentele stabilite. Curtea constată că instituirea de către legislator a condiției ca în primii doi ani debitorul să-și îndeplinească planul <u>urmărește să le garanteze creditorilor – care sunt în așteptarea executării creanțelor și ale căror interese sunt afectate – că prin prelungirea restructurării există șansa că debitorul va executa planul în totalitate.</u> În lipsa acestei condiții, debitorul ar</p>
--	--	--

			putea solicita prelungirea planului chiar dacă în primii doi ani nu a realizat nicio măsură din plan sau dacă acesta a fost realizat insuficient. Astfel, interesul creditorilor de a-și recupera cât mai repede creanțele ar fi afectat în mod disproporționat.”
22	Decizia nr. 9 din 31.01.2023	5 (5) lit. h); 68 (10)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției susține că normele contestate nu instituie un termen de prescripție pentru contestarea măsurilor administratorului insolvabilității/lichidatorului. Astfel, contestațiile pot fi formulate după o perioadă excesiv de lungă. Autorul consideră că legislatorul este obligat să adopte legi suficient de clare, care să prevadă termene de prescripție pentru exercitarea drepturilor procesuale. Prin urmare, omisiunea legislatorului de a reglementa un termen de prescripție atentează la stabilitatea raporturilor juridice și este contrară dreptului la un proces echitabil.</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”În această cauză, Curtea constată că autorul sesizării critice, în calitate de administrator de insolvabilitate, omisiunea reglementării unui termen de prescripție în interiorul căruia debitorul sau oricare creditor îi pot contesta măsurile dispuse în cadrul procesului de insolvabilitate. Curtea reține că <u>participanții la procesul de insolvabilitate ar putea pretinde că este necesară reglementarea unui termen de prescripție pentru contestarea măsurilor în discuție, acest rol, însă, nu-l poate avea administratorul insolvabilității.</u> Curtea notează că omisiunea în discuție nu afectează în mod direct drepturile și libertățile fundamentale ale administratorului insolvabilității, de vreme ce acesta nu acționează în interes personal, ci în interesul bunei desfășurări a întregii proceduri (DCC nr. 152 din 19 octombrie 2021, § 21). Așadar, Curtea reține <i>că pretinsa problemă de constituționalitate pe care o ridică autorul sesizării nu-l vizează în mod direct.</i>”</p>
23	Decizia nr. 188 din 23.12.2022	20 (2) lit. c)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorii menționează că norma contestată, în redactarea anterioară Legii nr. 141 din 16 iulie 2020, stabilea că la cererea introductivă creditorul trebuie să anexeze copia de pe hotărârea irevocabilă a instanței de judecată sau copia de pe hotărârea arbitrală irevocabilă, ori copia de pe hotărârea judecătorească irevocabilă privind recunoașterea hotărârii judecătorești sau a hotărârii arbitrale străine, ori decizia (hotărârea) organului abilitat prin legea executorie la acel moment. În redacția actuală, norma contestată nu obligă creditorii să prezinte un document executoriu la depunerea cererii introductive și, prin acest fapt, face posibilă intentarea procesului de insolvabilitate față de debitori în lipsa unei obligații scadente.”</p>

			<p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Astfel, Curtea constată că Legea insolvenței obligă creditorul să notifice în prealabil debitorul despre intenția sa de a formula o cerere introductivă (articolul 19 din Lege). De asemenea, creditorul poate solicita intentarea procesului de insolvență, dată fiind incapacitatea de plată a debitorului, doar dacă debitorul este în întârziere de plată mai mult de 60 de zile (articolul 2 din Lege). 20. Mai mult, după admiterea cererii introductive spre examinare, instanța de insolvență va expedia debitorului o copie a cererii pentru ca debitorul să formuleze o referință. <u>La această etapă, legea prevede posibilitatea debitorului să răstoarne prezumția incapacității de plată invocată de creditor. Debitorul poate prezenta probe în acest sens, care să confirme executarea obligațiilor pecuniare</u> sau că există o acțiune civilă în legătură cu această obligație, intentată până la depunerea cererii introductive, ori că obligația poate fi stinsă prin compensare sau prin orice altă probă considerată pertinentă de către debitor (articolul 28 din Lege).</p>
24	Decizia nr. 168 din 06.12.2022	6 (4), (5)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Așadar, autorul menționează că nu este clar dacă publicarea în Monitorul Oficial a dispozitivului hotărârii de intentare a procesului de insolvență constituie o notificare valabilă pentru potențialii creditori, astfel încât lipsa notificării personale a unui creditor necunoscut să nu constituie un viciu și să nu reprezinte un motiv de repunere în termen.”</p>
25	Decizia nr. 136 din 27.09.2022	2, 9, 10 (1), (2), 11 (1), (2), 18 (1), 32 (3) 34 (1)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ” Autorul susține că dispozițiile contestate omit să menționeze care situație financiară a debitorului trebuie avută în vedere de către instanța de insolvență pentru aprecierea incapacității de plată a debitorului: (i) situația financiară existentă la momentul depunerii cererii introductive de către creditor și a raportului privind verificarea existenței temeiurilor de intentare a procesului de insolvență de către administratorul provizoriu, sau (ii) situația financiară existentă la momentul judecării cererii introductive.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Analiza sistematică a Legii insolvenței permite Curții să observe că orice creditor care a notificat în prealabil debitorul [articolul 19 alin. (1)] este îndreptățit să depună o cerere introductivă dacă are un interes legitim în intentarea procesului de insolvență în privința debitorului său, își poate argumenta creanțele și temeiurile de intentare a procesului de insolvență [articolul 18 alin. (1)] și anexează, inter alia, documentele ce adevăresc mărimea și scadența datoriilor debitorului față de creditor, temeiul intentării procesului de insolvență [articolul 20 alin. (2)]. <u>De asemenea, având în vedere</u></p>

			<p><u>dificultățile creditorului de a cunoaște starea financiară și a argumenta temeiurile de intentare a procesului de insolvabilitate în privința debitorului său, legislatorul a prevăzut că incapacitatea de plată este prezumată în cazul în care debitorul este în întârziere de plată mai mult de 60 de zile</u> [articolul 2]. De asemenea, în procesul de judecare a cauzei instanța de insolvabilitate este ținută să supună unei analize complexe ansamblul de argumente și probe ale creditorului-semnatar al cererii introductive, argumentele și probele debitorului menționate în referință [articolul 28], constatările din raportul administratorului provizoriu [articolul 25 alin. (5) lit. b)], dar și alte probe relevante obținute de instanță [articolul 30 alin. (2)] și în rezultat să adopte una din hotărârile prevăzute la articolul 30 alin. (4) din Legea insolvabilității: (i) să constate insolvabilitatea debitorului și să intenteze procesul de insolvabilitate; (ii) să constate insolvabilitatea debitorului și să intenteze procedura simplificată a falimentului; (iii) să respingă cererea introductivă și să refuze intentarea unui proces de insolvabilitate. 28. Prin urmare, din cele relatate Curtea reține că normele contestate de autorul sesizării în redacția existentă dar și pretinsa omisiune <u>nu afectează în niciun mod creanța creditorului-semnatar al cererii introductive</u>, dar se referă exclusiv la probele necesare pentru determinarea existenței/inexistenței stării de insolvabilitate a debitorului”.</p>
26	Decizia nr. 126 din 13.09.2022	57 (10)	<p><u>Solicitarea autorului:</u>” Având în vedere diferența de majoritate impusă de lege pentru adoptarea hotărârilor de către adunarea creditorilor convocată prima dată și repetat, autorul sesizării susține că un eventual creditor majoritar care deține mai mult de 50% din creanțe ar putea să-și prevadă comportamentul, astfel încât, în mod deliberat să nu participe la adunarea creditorilor convocată prima dată, evitând astfel condiția majorității voturilor creditorilor care dețin majoritatea creanțelor, dar să participe la adunarea creditorilor convocată repetat, în cadrul căreia se vor adopta hotărâri doar cu votul creditorilor prezenți ce dețin majoritatea creanțelor. 13. Prin urmare, creditorul majoritar ar putea obține o hotărâre favorabilă, fără a ține cont de votul celorlalți creditori. Autorul sesizării afirmă că creditorii minoritari sunt în imposibilitatea de a se opune unei eventuale decizii a creditorului majoritar în procesul de insolvabilitate.”</p>
27	Decizia nr. 118 din 13.09.2022	21 (6), 37 (1) 63 (4)	

28	Decizia nr. 116 din 08.09.2022	217 (1)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției notează că textul „fără a mai fi necesară dovada insolvenței lui” din articolul 217 alin. (1) din Legea insolvenței contravine dreptului la un proces echitabil, în special principiului contradictorialității, deoarece îi interzice debitorului să-și demonstreze solvabilitatea în cazul în care un creditor solicită intrarea în faliment a debitorului pe motiv că acesta nu respectă prevederile planului procedurii de restructurare sau că planul nu este realizat în termen”.</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea reiterează că pretinsa neconcordanță dintre două sau mai multe norme conținute în aceeași lege sau în legi diferite nu reprezintă o problemă de constituționalitate, ci una de interpretare și de aplicare a legii, competență care le revine instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 64 din 13 mai 2021, § 19)”</p>
29	Decizia nr. 110 din 06.09.2022	144 (8), (9)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorii menționează că mecanismul prevăzut de articolul 144 alin. (8) din Legea insolvenței are efecte similare instituției revizuirii hotărârilor judecătorești irevocabile, reglementată de articolele 446-453 din Codul de procedură civilă. Astfel, autorii excepției consideră că norma contestată permite anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile prin eludarea procedurii de revizuire, iar scopul unei astfel de proceduri este mai degrabă de a obține o reexaminare a cauzei. În consecință, norma contestată nu respectă principiul securității raporturilor juridice.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Cu privire la primul aspect, Curtea menționează că Codul civil reglementează regimul actelor juridice afectate de eroare, inclusiv de cea esențială [articolul 339]. De asemenea, instanțele judecătorești pot stabili valențele noțiunilor „fals” sau „titluri hotărâtoare necunoscute până la admiterea creanțelor” în baza textelor care le specifică, adică prin aplicarea regulilor de interpretare, pornind de la sensul uzual al termenilor, având în vedere circumstanțele cauzei concrete și probele administrate (a se vedea DCC nr. 180 din 25 noiembrie 2021, § 25 și jurisprudența citată acolo)”.</p>
30	Decizia nr. 75 din 16.06.2022	208 (1)	<p><u>Solicitarea autorului:</u>” Redactarea imprecisă a textului „celorlalte părți interesate” permite instanțelor judecătorești să interpreteze această prevedere că în planul procedurii de restructurare pot fi stabilite plăți obligatorii suplimentare pentru creditori pentru salvarea debitorului insolvent.”</p>

			<u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea constată că autorul ei nu-i solicită Curții să verifice dacă norma contestată corespunde Constituției, ci să stabilească dacă aceasta poate fi interpretată în sensul în care prin planul procedurii de restructurare pot fi impuse plăți obligatorii suplimentare pentru creditorii, fără acordul acestora, pentru salvarea întreprinderii insolabile. ”
31	Decizia nr. 61 din 22.04.2022	104 (1); 105 (1)	<u>Solicitarea autorului:</u> ” Autorul menționează că textul „a litigiilor ce țin de masa debitoare” din articolul 5 alin. (2) din Legea contestată este incert , deoarece nu stabilește la ce categorii de litigii face referință: de menținere a masei debitoare sau de întregire a masei debitoare? În acest caz, instanța de insolabilitate va dobândi o competență exclusivă pentru toate litigiile în care una dintre părți este o persoană juridică insolubilă” <u>Constatarea Curtii:</u> ”Pretinsa incompatibilitate dintre două sau mai multe norme conținute în aceeași lege sau în legi diferite nu reprezintă o problemă de constituționalitate, ci una de interpretare și de aplicare a legii, a cărei rezolvare le revine instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 64 din 13 mai 2021, § 19).”
32	Decizia nr. 58 din 19.04.2022	35 (4)	<u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul menționează că articolele 26 alin. (2) și 35 alin. (4) din Legea insolabilității obligă administratorul să notifice doar creditorii din evidența contabilă, i.e. creditorii cunoscuți debitorului. ” <u>Constatarea Curtii:</u> ”Cu referire la articolele 20 și 22 din Constituție, autorul excepției nu a prezentat argumente <u>care să demonstreze caracterul contradictoriu al prevederilor contestate în raport cu normele constituționale</u> ”
33	Decizia nr. 46 din 12.04.2022	116 d	<u>Solicitarea autorului:</u> ” Autorul notează că prevederile contestate nu reglementează includerea venitului obținut din valorificarea masei debitoare în procedura de faliment în lista surselor de venit neimpozabil. Astfel, prevederile legilor menționate lezează dreptul de proprietate al debitorului insolubil și al creditorilor validați, deoarece mijloacele bănești obținute se impozitează și, prin urmare, se diminuează sumele care trebuie repartizate creditorilor.”
34	Decizia nr. 47 din 12.04.2022	126 (1), (10)	<u>Solicitarea autorului:</u> ”... nu stabilește în mod cert și univoc dacă prin validarea popririi sunt supuse urmării silite exclusiv creanțele certe și incontestabile sau și creanțele litigioase , rezultate din cauzarea prejudiciilor.” Autoarea menționează că terțul poprit este lipsit de dreptul de acces la o instanță de apel, deoarece hotărârea de validare a popririi este supusă numai recursului. Autoarea consideră că admiterea cererii de validare a popririi

			<p>în privința unei datorii litigioase discriminează terțul poprit în raport cu creditorii debitorului insolubil.</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Cu titlu preliminar, Curtea reiterează că nici Constituția, nici Convenția Europeană a Drepturilor Omului nu reglementează <u>dreptul la exercitarea căilor de atac în toate procedurile judecătorești</u>. Sub acest aspect, articolul 119 din Constituție stabilește că împotriva hotărârilor judecătorești părțile interesate pot exercita căile de atac „în condițiile legii” (a se vedea DCC nr. 32 din 25 martie 2021, § 38). Dreptul la un dublu grad de jurisdicție garantat de articolul 2 § 1 din Protocolul nr. 7 la Convenția Europeană se referă doar la materia penală (a se vedea HCC nr. 9 din 7 aprilie 2022, § 29).</p>
35	Hotărârea nr. 8 din 05.04.2022	25 (6) , 32	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „de activitate efectiv lucrată și confirmată documentar” din articolul 25 alin. (6) și articolul 32 din Legea insolabilității cu referire la omisiunea de a reglementa un mecanism pentru recuperarea cheltuielilor efectuate în avans și pentru încasarea remunerației administratorului provizoriu în situația în care în patrimoniul debitorului nu există bunuri. Curtea a observat că prevederile articolului 32 alin. (2) au fost supuse anterior controlului de constituționalitate (HCC nr. 16 din 9 iunie 2020, § 36), din perspectiva altor critici.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Având în vedere că administratorul provizoriu desfășoară activitatea de supraveghere și/sau administrare a debitorului aflat în perioada de observație, <u>el are o speranță legitimă că va fi remunerat pentru efortul depus, iar cheltuielile efectuate în avans îi vor fi returnate.</u> Curtea a considerat că dreptul administratorului provizoriu la remunerație pentru activitatea îndeplinită <u>reprezintă o „așteptare legitimă” de a obține un bun și este protejat de dispozițiile articolului 46 din Constituție și de articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană.</u> Curtea Europeană a menționat, în jurisprudența sa, că deși articolul 1 din Protocolul nr. 1 se referă doar la bunurile existente ale unei persoane și nu creează un drept de a dobândi bunuri, în unele circumstanțe, <u>„așteptarea legitimă” de a obține un bun se poate bucura de protecția articolului 1 din Protocolul nr. 1</u> (a se vedea <i>Bélané Nagy v. Ungaria</i>, 13 decembrie 2016, § 74).”</p> <p><i>Se declară neconstituțională</i> omisiunea articolului 32 din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 de a reglementa un mecanism pentru recuperarea cheltuielilor efectuate în avans și pentru încasarea remunerației administratorului provizoriu în situația în care în</p>

			patrimoniul debitorului nu există bunuri, iar membrilor organelor de conducere nu le este imputabilă apariția stării de insolvabilitate a debitorului.
35	Decizia nr. 27 din 24.02.2022	86 (2)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Persoanele juridice declarate în stare de insolvabilitate, la introducerea în instanța de judecată a acțiunilor de urmărire a creanțelor debitoare, de anulare a actelor juridice fictive sau frauduloase, a garanțiilor acordate, a tranzacțiilor încheiate și a actelor de transfer de proprietate, precum și la atacarea hotărârilor judecătorești adoptate pe marginea acestor litigii, plătesc taxa de stat după examinarea cauzei, dar nu mai târziu de 6 luni din data adoptării de către instanța de judecată a hotărârii.</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea conchide că sub aparența unor critici referitoare la neclaritatea prevederilor contestate, autorul sesizărilor își exprimă, de fapt, dezacordul cu modul în care ar putea fi interpretate și aplicate prevederile contestate în cauzele respective. În acest sens, Curtea reiterează că aspectele legate de interpretarea și aplicarea legii nu țin de competența Curții Constituționale. Această competență le revine, prin definiție, instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 89 din 15 iunie 2021, § 27).</p>
36	Decizia nr. 13 din 01.02.2022	46 (2)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ” Din cauza redactării imprecise a textului de lege criticat, devine posibilă aplicarea diferită a normei criticate de către instanțele judecătorești și, prin urmare, se creează premisa aplicării într-o manieră arbitrară din partea instanțelor. De asemenea, nici articolul contestat, nici articolul 669 din Codul civil sau Legea ipotecii (articolul 9), în vigoare la momentul încheierii contractului de ipotecă, și nici în literatura de specialitate nu este specificat când este în drept debitorul ipotecar să-și înainteze creanțele față de debitorul insolubil</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea reiterează că articolul 23 din Constituție nu are o aplicare de sine stătătoare. Pentru a putea fi invocat standardul calității legii, trebuie să existe o ingerință într-un drept fundamental. În jurisprudența sa, Curtea a menționat că testul calității legii se efectuează prin raportare la un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 38 din 30 martie 2021, § 17; DCC nr. 52 din 8 aprilie 2021, § 17). Curtea a stabilit că problema calității unei legi nu reprezintă o problemă de constituționalitate atât timp cât nu este afectat un drept fundamental. De asemenea, cu referire la pretinsa încălcare a articolului 54 din Constituție, Curtea a subliniat că nici acest articol nu poate fi invocat de sine stătător. Articolul 54 îi impune Curții un mod de analiză a caracterului proporțional al ingerințelor în drepturile</p>

			fundamentale. Astfel, pentru a putea fi invocat acest articol, autorul sesizării trebuie să argumenteze incidența unui drept fundamental (a se vedea DCC nr. 112 din 15 iulie 2021, § 22).”
37	Decizia nr. 12 din 01.02.2022	144 (4)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Astfel, în cazul în care creditorul contestă neadmiterea creanței sale de către administratorul insolvenței, norma contestată nu-i permite instanței de insolvență să valideze creanța neadmisă, ci prevede că în cazul în care admite contestația, creanța se radiază din tabelul definitiv al creanțelor, fapt care echivalează cu o respingere a contestației.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”În această cauză, norma contestată prevede că, dacă la examinarea contestației se constată existența unui litigiu de drept, instanța de insolvență admite contestația printr-o încheiere motivată. Astfel, expresia „încheiere motivată” reprezintă o garanție procedurală esențială a dreptului de acces la justiție. Mai mult, Curtea observă că încheierea de admitere a contestației poate fi atacată cu recurs de către creditorul a cărui creanță nu a fost validată, asigurând participantul la proces cu o garanție procedurală suplimentară.”</p>
38	Decizia nr. 179 din 25.11.2021	217 (1), (2), (3) și (6)	<p><u>Solicitarea autorului:</u>” În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul menționează că legislatorul nu a prevăzut la articolul 217 alin. (1) din Legea insolvenței care este cercul obligatoriu al participanților la procesul de examinare a noii cereri introductive de intentare a procesului de insolvență în cazul neexecutării planului procedurii de restructurare. De asemenea, norma contestată nu stabilește procedura de examinare a noii cereri introductive. Totodată, autorul sesizării a menționat că articolul 217 alin. (2) din Legea insolvenței prevede că, în cazul revocării planului procedurii de restructurare, creditorii trebuie să restituie tot ceea ce au primit în rezultatul punerii în aplicare a planului procedurii de restructurare. Această obligație de restituire a bunurilor datorate de debitor încalcă dreptul de proprietate al creditorilor. Autorul notează că creanțele care au fost stinse în cadrul procedurii de restructurare reprezintă creanțele validate față de patrimoniul debitorului insolvent, prin urmare, aceste bunuri sunt proprietatea creditorilor.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea reține că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către avocatul administratorului insolvenței în cauza în care unul din creditorii a solicitat instanței aplicarea procedurii falimentului față de debitorul insolvent care nu a realizat planul de restructurare. Curtea observă că excepția îi vizează doar pe creditorii ale căror creanțe</p>

			<p><u>au fost achitate în procedura de restructurare</u>, nu și pe creditorii care au fost afectați de nerealizarea planului de restructurare. În pofida faptului că acțiunile administratorului sunt orientate spre păstrarea, majorarea și valorificarea cât mai eficientă a masei debitoare prin toate mijloacele legale disponibile, pentru executarea cât mai deplină a creanțelor creditorilor (articolul 68 alin. (2) din Legea insolvenței), totuși, creditorii în interesul cărora a fost ridicată excepția sunt ei înșiși participanți la procesul de insolvență și ar putea acționa în mod independent pentru a-și proteja propriul interes. În jurisprudența sa, Curtea a stabilit că poate verifica constituționalitatea prevederilor contestate dacă de eventuala soluție ar profita autorul excepției. În această cauză, <u>eventuala neconstituționalitate a prevederilor contestate nu ar servi autorului excepției, ci creditorilor ale căror creanțe au fost stinse în procedura de restructurare.</u>”</p>
39	Decizia nr. 170 din 04.11.2021	5 (5) lit. d); 71 (1)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul menționează că din normele contestate rezultă că instanța de insolvență poate destitui administratorul la cererea comitetului creditorilor sau a adunării creditorilor. Autorul excepției notează că normele contestate nu-i permit să solicite destituirea administratorului, deoarece cauza se află la etapa la care este instituită perioada de observație asupra debitorului, fapt care presupune că comitetul creditorilor și adunarea creditorilor încă nu sunt formate. Prin urmare, autorul notează că legislația nu conține repere clare de care trebuie să se ghideze instanța de judecată, fapt care creează dificultăți de interpretare și o posibilă aplicare arbitrară.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”... autorul sesizării nu a demonstrat că criteriile referitoare la condițiile de destituire a administratorului stabilite în prevederile contestate constituie un impediment în exercitarea accesului liber la justiție garantat de articolul 20 din Constituție. Totuși, articolul 71 din Legea insolvenței stabilește situațiile în care administratorul insolvenței poate fi destituit la cererea unor subiecte (comitetul creditorilor, adunarea creditorilor), iar <u>în unele situații de către instanța de insolvență din oficiu.</u>”</p>
40	Decizia nr. 162 din 02.11.2021	38 (1) lit. f) din Legea cu privire la administrării autorizați	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”În cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, inculpatul este învinuit de comiterea unor infracțiuni în legătură cu exercitarea profesiei de administrator autorizat. Astfel, autorul excepției notează că, în conformitate cu articolul 38 alin. (1) lit. f) din Legea privind administrării autorizați, activitatea administratorului poate fi suspendată la decizia Comisiei de autorizare și disciplină prin ordinul ministrului</p>

		suspendarea activității administratorului autorizat pe parcursul procesului penal)	<p>justiției, la demersul motivat al procurorului care conduce sau, după caz, efectuează nemijlocit urmărirea penală a administratorului. Autorul excepției susține că din analiza acestei norme rezultă că suspendarea activității administratorului autorizat poate fi cerută doar la faza de urmărire penală de către procurorul care conduce sau care exercită urmărirea penală. De altfel, textul acestei norme nu operează cu noțiunea de procuror care prezintă învinuirea în instanța de judecată.</p> <p>12. Autorul excepției menționează că prevederile Legii privind administratorii autorizați nu stabilesc o perioadă maximă pentru care poate fi suspendată activitatea administratorului autorizat. De asemenea, legea menționată nu reglementează modul de gestionare a dosarelor pe care le avea pe rol un administrator autorizat suspendat din funcție.</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Mai mut, având în vedere că, în raport cu problema subiectului competent să decidă cu privire la suspendarea provizorie din funcție, autorul excepției a invocat o pretinsă contrariedade între prevederile articolului 38 alin. (1) lit. f) din Legea cu privire la administratorii autorizați și articolele 197 și 200 din Codul de procedură penală, Curtea reiterează că examinarea constituționalității unui text de lege are în vedere compatibilitatea acestui text cu dispozițiile constituționale pretins a fi încălcate, dar nu raportarea la alte norme infraconstituționale sau compararea prevederilor mai multor legi între ele și raportarea concluziei care rezultă la dispoziții ori principii ale Constituției (a se vedea, <i>mutatis mutandis</i>, HCC nr. 40 din 21 decembrie 2017, § 29; DCC nr. 135 din 24 noiembrie 2020, § 25). Astfel, o pretinsă incompatibilitate între două sau mai multe norme legale infraconstituționale cuprinse în acte normative distincte nu reprezintă o problemă de constituționalitate, ci una de interpretare și aplicare a legii, a cărei rezolvare revine instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 135 din 24 noiembrie 2020, § 25; DCC nr. 158 din 22 decembrie 2020, § 29).</p>
41	Decizia nr. 151 din 19.10.2021	59 (1)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 59 alin. (1) din Legea insolabilității. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că prevederile criticate au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate, din perspectiva altor critici (a se vedea DCC nr. 78 din 2 iulie 2020).</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea menționează că <u>soluția legislatorului de a stabili în mod exhaustiv lista persoanelor care au dreptul de a contesta hotărârile adunării creditorilor se încadrează în marja de discreție pe care o are Parlamentul în acest domeniu.</u> Ține de</p>

			<p>competența legislatorului de a institui regulile de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești, soluție care rezultă din dispozițiile articolelor 72 alin. 3) lit. e) și 115 alin. (4) din Constituție. Prin urmare, Curtea nu reține argumentele autorului sesizării privind incidența dreptului de acces liber la justiție, deoarece prevederile contestate nu îngădesc dreptul autorului excepției de a-și apăra în instanța de judecată eventualul drept de folosință asupra imobilului, beneficiind astfel de protecția articolului 20 din Constituție.”</p>
42	Decizia nr. 138 din 14.09.2021	43 (2) pct. 2) și pct. 6)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autoarea excepției menționează că raporturile juridice de muncă impun asigurarea egalității salariaților în fața angajatorului în ceea ce privește condițiile de remunerare a muncii.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.”</p>
43	Decizia nr. 124 din 03.08.2021	28 și 30 alin. (3)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”În argumentarea sesizării se susține că administratorul provizoriu și instanța de insolvență nu au asigurat respectarea termenelor stabilite de lege (60 de zile plus 15 zile) pentru soluționarea cererii introductive. De asemenea, se menționează că termenul de 60 de zile pentru examinarea cauzei este unul formal, fiind permisă prelungirea lui. Condițiile de prelungire a termenului de examinare sunt și ele abstracte. Nu este clar de câte ori poate fi prelungit termenul de examinare. Nu sunt stabilite consecințele nerespectării acestor termene și ale neîndeplinirii prescripțiilor instanței.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”În partea ce se referă la dreptul dlui avocat Victor Brânză de a fi reprezentantul companiei S.R.L. „Autinovativ”, ca potențial creditor al debitorului S.A. „Moldovahidromaș”, Curtea reține că legislatorul recunoaște drepturi procesuale doar subiectelor care au calitatea de creditor, la această etapă, fie ca semnatar al cererii introductive, cu anexarea documentelor care demonstrează creanța sa, fie ca persoană care, prin referință, se alătură cererii introductive. Nici din textul sesizării și nici din încheierea instanței de insolvență nu rezultă calitatea de creditor a S.R.L. „Autinovativ”. Având în vedere că Legea insolvenței nu operează cu expresia „potențial creditor” și de eventual participant la proces, Curtea conchide că S.R.L. „Autinovativ” nu deține calitatea de participant la proces și nu este în drept să participe la proces nici de sine stătător, nici prin reprezentant. Prin urmare, nici S.R.L. „Autinovativ” și nici reprezentantul său nu dețin calitatea de parte în proces la această etapă și, respectiv, nu</p>

			<p>întrunesc calitatea de subiect căruia i s-a conferit dreptul de a ridica excepția de neconstituționalitate în fața instanței de judecată, așa cum a fost interpretat articolul 135 alineatul (1) literele a) și g) din Constituție prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.”</p>
44	Decizia nr. 112 din 15.07.2021	27 (4), 28 (3) , (5) 34 (3)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul sesizării susține că prevederile contestate nu prevăd posibilitatea de a determina cu certitudine care sunt condițiile pentru intentarea unui proces de insolvență și care condiții i-ar permite instanței să respingă cererea introductivă, deoarece legislația contestată nu conține repere clare de care instanța de judecată ar trebui să se ghideze și care le-ar permite și participanților la proces să prevadă soluția cazului.</p> <p>13. De asemenea, autorul notează că textul „concluziile din raportul” administratorului provizoriu este mult prea abstract și vag și nu corespunde criteriului previzibilității în privința identificării condițiilor de respingere a cererii introductive sau de intentare a procedurii de insolvență. Prin urmare, există dificultăți de interpretare, care permit arbitrariul, fiind posibilă încălcarea dreptului la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele legitime.</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea observă că autorul sesizării nu a motivat sesizarea raportându-și argumentele la unul sau mai multe drepturi fundamentale. Critica lui s-a bazat pe dezacordul cu eventualele interpretări contradictorii care ar rezulta din normele contestate”.</p>
45	Decizia nr. 103 din 01.07.2021	25 (5)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul sesizării susține că prevederile contestate nu precizează cercul de persoane care pot invoca ridicarea excepției de tardivitate. Autorul susține existența unei omisiuni de reglementare a dreptului administratorului provizoriu de a invoca excepția de tardivitate, în interesul debitorului, în cadrul perioadei provizorii (de observație), care vine în contradicție cu principiile constituționale, limitând drepturile și libertățile persoanei. Autorul menționează că una din atribuțiile administratorului provizoriu este cea de a examina situația economică a debitorului și de a întocmi un raport de verificare a existenței temeiurilor de intentare a procesului de insolvență sau de respingere a cererii introductive. Concluziile administratorului provizoriu menționate în raport, prin care se respinge cererea introductivă, ar putea fi bazate pe mai multe motive, inclusiv pe prescrierea creanțelor creditorului care a depus cererea introductivă. Prin urmare, ridicarea excepției de tardivitate de către administratorul provizoriu în privința pretențiilor pecuniare prescrise constituie un motiv în plus de respingere a cererii introductive.”</p>

			<p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Respectiv, Legea insolvenței stabilește suficiente garanții întru respectarea dreptului la un proces echitabil, iar administratorul provizoriu, la rândul său, indiferent dacă are sau nu dreptul de administrare a debitorului aflat în perioada de observație, deține, inter alia, competența legală de a verifica și de a contesta creanțele creditorilor (articolul 25 alin. (5) lit. f)), inclusiv a celor înaintate după expirarea termenului de prescripție. Prin urmare, din interpretarea sistematică a Legii insolvenței, Curtea reține că administratorul provizoriu este îndreptățit să invoce excepția de tardivitate în interesul debitorului pe care îl supraveghează sau îl administrează, deoarece după expirarea termenului de prescripție extinctivă debitorul poate refuza executarea obligației. În acest sens, nici administratorul provizoriu și nici debitorul aflat în perioada de observație nu apare ca o victimă a vreunei ingerințe într-un drept fundamental.”</p>
46	Decizia nr. 91 din 15.06.2021	30 (3)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul sesizării susține că prevederile contestate creează o situație confuză în termenele și procedura de examinare a cererii introductive și menționează că termenul de 60 zile pentru examinarea cauzei este unul formal, fiind permisă prelungirea lui. Condițiile de prelungire a termenului de examinare sunt și ele abstracte. Nu este clar de câte ori poate fi prelungit termenul de examinare. Nu sunt stabilite consecințele nerespectării acestor termene și ale neîndeplinirii prescripțiilor instanței.</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea reține că autorul sesizării a afirmat incidența articolelor 1 alin. (3) [<i>statul de drept</i>], 20 [<i>accesul liber la justiție</i>] și 127 [<i>proprietatea</i>] din Constituție, fără a oferi argumente care să demonstreze caracterul contradictoriu al prevederilor contestate în raport cu normele constituționale. Așadar, Curtea reține că simpla enumerare a normelor constituționale, în lipsa argumentelor care ar fundamenta pretinsa relație de contraritate a dispozițiilor legale criticate față de acestea, nu poate fi considerată o veritabilă critică de neconstituționalitate.”</p>
47	Decizia nr. 64 din 13.05.2021	1 (4)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul sesizării susține că textul de lege contestat contravine prevederilor articolului 356 din Codul de procedură civilă, deoarece articolul 1 alin. (4) din Legea insolvenței stabilește că „procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cele ale prezentei legi”, pe când articolul 356 din Codul de procedură civilă prevede că „cererea de declarare a</p>

			<p>insolvabilității se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvabilității.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Pretinsa incompatibilitate dintre două sau mai multe norme infraconstituționale conținute în legi diferite nu reprezintă o problemă de constituționalitate, ci una de interpretare și de aplicare a legii, a cărei rezolvare le revine instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 13 din 2 februarie 2021, § 22; DCC nr. 52 din 8 aprilie 2021, § 19).”</p>
48	Decizia nr. 65 din 13.05.2021	81 (1)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul sesizării susține că prevederile articolului 104 alin. (2) din Codul de executare și ale articolului 81 alin. (1) al Legii insolvabilității sunt interpretate eronat atât de lichidator, cât și de Colegiul Curtii de Apel Chișinău. Autorul menționează că prin interpretarea prevederilor contestate, instanțele de judecată viciază procedura și soluția care urmează a fi pronunțate în cazurile în care se examinează contestațiile asupra actelor executorului judecătoresc la executarea hotărârilor pronunțate de către instanța de insolvabilitate.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea observă că autorul excepției de neconstituționalitate ridică o problemă de interpretare și de aplicare a legii. Curtea subliniază că verificarea modului în care a fost aplicată o lege de o instanță de judecată nu ține de competența sa (a se vedea DCC nr. 6 din 11 ianuarie 2021, § 26; DCC nr. 9 din 26 ianuarie 2021, § 25).”</p>
49	Decizia nr. 38 din 30.03.2021	248 (1) lit. h)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”De asemenea, depunerea cererii introductive în baza articolului 14 din Legea insolvabilității urmează a fi înțeleasă ca o acțiune volitivă a persoanei în drept să o depună, și nu ca o obligație. Termenul de 30 zile obligatoriu pentru a depune cererea introductivă face abstracție de buna credință a persoanei, deoarece persoana ce face parte din conducerea societății depune un efort pentru a depăși incapacitatea de plată sau supraîndatorarea, iar dacă nu îi reușește în timp de 30 zile, este ținut să răspundă subsidiar, similar celor care conștient falimentează o societate.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Critica lui s-a bazat doar pe neclaritatea textelor contestate. Astfel, pentru că nu s-a demonstrat incidența vreunui drept fundamental, Curtea nu va efectua o analiză a calității prevederilor contestate prin prisma articolului 23 din Constituție (DCC nr. 13 din 2 februarie 2021, § 21).”</p>

50	Decizia nr. 22 din 17.02.2021	144 (5)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției susține că norma contestată nu întrunește condițiile prevăzute de articolul 23 alin. (2) din Constituție. Acesta consideră că prevederile contestate nu prevăd: a) la a cui cerere instanța de insolvabilitate poate declara creanța ca fiind admisă parțial sau integral cu statut provizoriu la masa credală; b) condițiile pe care trebuie să le îndeplinească o creanță pentru a fi admisă cu statut provizoriu; c) condițiile și motivele pentru care judecătorul poate admite provizoriu creanța; d) dacă judecătorul este în drept să nu admită provizoriu creanța și care ar fi motivele pentru o astfel de decizie.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea reține că articolul 20 din Constituție nu impune legislatorului obligația să stabilească criterii exhaustive referitoare la condițiile de admitere sau de respingere provizorie a creanțelor. Condiția stabilită de articolul 20 din Constituție este ca instanța de judecată să ofere <u> motive rezonabile pentru decizia de admitere sau de respingere provizorie a creanțelor contestate.</u> În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că <u>obligația instanțelor judecătorești de a-și motiva deciziile reprezintă o garanție procedurală esențială în temeiul articolului 6 § 1 din Convenție,</u> pentru că demonstrează părților că argumentele lor au fost avute în vedere, le oferă posibilitatea de a face obiecții sau contesta hotărârea și servește, de asemenea, pentru a justifica motivele hotărârii judecătorești în fața publicului (a se vedea <i>Siredzhuk v. Ucraina</i>, 21 ianuarie 2016, § 63). În această cauză, Curtea observă că, potrivit normei contestate, <u>dacă instanța de judecată admite creanța cu titlu provizoriu, ea trebuie să redacteze o încheiere motivată.</u> Curtea consideră că, prin cerința motivării încheierii de admitere provizorie a creanței, norma contestată conține suficiente garanții împotriva arbitrarului și nu face incident articolul 20 din Constituție în contextul invocat de autorul sesizării.”</p> <p>Cu privire la <u>subiecții care pot solicita admiterea provizorie</u> a creanței, Curtea reține că articolul 20 din Constituție prevede că <u>orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești</u> competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Textul „împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime” din norma constituțională presupune că persoana <u>trebuie să demonstreze un interes legitim</u> pentru a contesta un act în instanța de judecată. În această cauză, Curtea constată că dreptul de a contesta creanțele neadmise de către administratorul insolvabilității/lichidator sau admise și trecute integral sau parțial în tabelul definitiv al creanțelor îl au debitorul și creditorii [articolele 143 alin. (5) și 144 alin. (1) din Legea</p>
----	----------------------------------	---------	--

insolvabilității]. Curtea reține că admiterea creanței cu titlu provizoriu are loc în cadrul procedurii contestației cu privire la creanțe. **Asadar, subiecții care pot formula contestații împotriva creanțelor și subiecții care pot solicita admiterea creanței cu titlu provizoriu sunt aceiași – debitorul și creditorii.** Prin urmare, pentru acest capăt al sesizării, articolul 20 din Constituție nu este incident. Cu privire la faptul **dacă instanța de judecată poate dispune din oficiu admiterea provizorie a creanțelor, Curtea notează că acest aspect reprezintă o problemă de interpretare a legii și nu de constituționalitate.** Curtea observă că admiterea creanței cu titlu provizoriu **este o măsură temporară aplicată** de instanța de insolvență pe care o consideră necesară în interesul bunei desfășurări a procedurii. Prin admiterea creanței cu titlu provizoriu, **instanța de judecată nu se antepune asupra contestației,** ea doar o examinează **prima facie și aplică o măsură provizorie de protecție a** eventualului drept al contestatarului **împotriva valabilității acțiunii administratorului insolvenței/lichidatorului de neadmitere [respingere] a creanței respective.** Mai mult, admiterea creanței cu titlu provizoriu nu acordă autorului contestației toate drepturile de creditor.

...Este adevărat că competența de a verifica legitimitatea creanțelor aparține administratorului insolvenței sau, după caz, lichidatorului, potrivit articolelor 66 alin. (1) lit. c), 110 alin. (1) și 142 din Legea insolvenței. Totuși, legislatorul a prevăzut **că actele administratorului insolvenței/lichidatorului de admitere a creanțelor și trecerea integrală sau parțială a acestora în tabelul definitiv al creanțelor, precum și cele de neadmitere [respingere] a creanțelor pot fi contestate de către debitor și de către creditori în instanța de insolvență** [articolele 110 alin. (2) și 144 alin. (1) – (3) din Lege]. Soluția legislatorului de a stabili că examinarea contestației ține de competența instanței de insolvență asigură un nivel minim de imparțialitate în procesul de examinare a contestațiilor împotriva creanțelor.

Cu privire la posibilitatea contestării încheierii judecătorești de admitere provizorie a creanței, Curtea reține că ... **soluția de admitere provizorie a creanței contestate nu afectează dreptul de proprietate al creditorilor sau al debitorului** (a se vedea § 26 *supra*). Prin urmare, **legislatorul nu a stabilit o cale de atac împotriva acestei încheieri a instanței de insolvență.** În lipsa unui interes legitim de a contesta încheierea cu privire la admiterea provizorie a creanței contestate, Curtea reține că articolele 20 și 119 din Constituție nu sunt incidente.”

51	Decizia nr. 23 din 16.02.2021	145 (2)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ” Acesta consideră că nici legislatorul și nici instanțele de judecată în jurisprudența lor nu au explicat semnificația și aplicabilitatea noțiunii de „creditor” conținute în textul normei contestate. În lipsa unei reglementări clare și previzibile, instanțele de judecată se rezumă, la examinarea cererii de repunere în termen a cererii de admitere a creanțelor, doar la cercetarea și la constatarea temeiurilor de repunere în termen, adică persoana creditorului și notificarea despre intentarea procesului de insolvență, fără a verifica dacă s-a justificat existența dreptului de creanță.”</p> <p>Autorul consideră că legislatorul nu a reglementat clar esența și aplicabilitatea textului „circumstanțe legate de persoana creditorului sau obiectul creanței” de la articolul 145 alin. (2) din Legea insolvenței. Din aceste motive, puterea discreționară a instanțelor de insolvență la aplicarea normei contestate este extrem de înaltă și duce la admiterea arbitrarului, fapt prin care se încalcă dreptul la un proces echitabil garantat de articolul 6 §1 din Convenție.</p> <p>De asemenea, autorul sesizării menționează că legislatorul nu a stabilit clar și previzibil care este modalitatea de notificare a creditorilor debitorului insolvent în cazul în care creanțele acestora nu figurează în evidența contabilă a debitorului.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”În această cauză, Curtea observă că norma contestată stabilește că repunerea în termen se face prin act judecătoresc doar la „cererea întemeiată a creditorului” și doar „în cazuri excepționale”. În acest sens, legislatorul prevede că instanța de insolvență va repune în termen cererea de admitere a creanțelor doar dacă constată că termenul de înaintare a creanțelor nu este respectat din cauza unor circumstanțe legate de: (i) persoana creditorului; (ii) de obiectul creanței; (iii) dacă nu s-a respectat procedura de notificare a intentării procesului. Având în vedere că instanța de insolvență trebuie să constate existența anumitor circumstanțe, ea, în spiritul articolelor 20 din Constituție și 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, <u>trebuie să indice și motivele care au determinat concluziile pe care își întemeiază soluția de repunere în termen sau, după caz, de refuz de repunere în termen.</u></p>
52	Decizia nr. 13 din 02.02.2021	131 (6)	<p><u>Solicitarea autorului:</u>” Autorul excepției, în partea motivării neconstituționalității articolului 131 alin. (6) din Legea insolvenței, susține că articolul contestat, referitor la posibilitatea debitorului, creditorilor chirografari și a administratorului/ lichidatorului să facă opoziție la vânzarea bunurilor grevate cu garanții reale, este formulat de o manieră imprecisă și</p>

			<p>neclară, fapt care nu corespunde cerințelor clarității și previzibilității, garantate de articolul 23 alin. (2) din Constituție.</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Astfel, pentru că nu s-a argumentat incidența vreunui drept fundamental, Curtea nu va efectua o analiză a calității prevederilor contestate prin prisma articolului 23 din Constituție.”</p>
53	Decizia nr. 146 din 17.12.2020	88 (2) 144 (8)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției susține că norma contestată a articolului 88 alin. (2) din Legea insolvenței este insuficientă, deoarece nu stabilește un termen limită de desemnare a reprezentantului debitorului în procesul de insolvență, iar această omisiune permite o interpretare arbitrară, care face posibilă desemnarea reprezentantului debitorului în orice moment pe parcursul procesului de insolvență.</p> <p>Cu referire la articolul 144 alin. (8) din aceeași lege, autorul afirmă că posibilitatea de a contesta oricând până la încetarea procesului de insolvență trecerea unei creanțe sau a unui drept de preferință în tabelul de creanțe constituie, de fapt, o revizuire camuflată a actelor judecătorești definitive și chiar o rejudecare a acțiunii în fond.</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea reiterează că aspectele legate de interpretarea și de aplicarea legii nu țin de competența Curtii Constituționale (a se vedea DCC nr. 48 din 5 aprilie 2019, § 15; DCC nr. 91 din 19 septembrie 2019, § 19; DCC nr. 106 din 7 octombrie 2019, § 25; DCC nr. 97 din 6 august 2020, § 31). Această competență le revine, prin definiție, instanțelor de judecată</p>
54	Decizia nr. 129 din 03.11.2020	5 (9)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției susține că norma contestată este incompletă, deoarece aceasta trebuie să reglementeze și cazurile de incompatibilitate a instanței de insolvență la rejudecarea cauzei. Autorul consideră că persoanei care a fost nedreptățită o dată prin actul de justiție realizat de judecătorul instanței de fond ar trebui să-i fie asigurată posibilitatea ca această cauză să nu fie trimisă în mod repetat la același complet de judecată. Astfel, limitarea cazurilor de incompatibilitate a instanței de insolvență doar la cazurile casării în recurs a hotărârii nu este justificată, iar restricția impusă părților de a li se judeca cauza de către o instanță imparțială nu este conformă cu principiile constituționale.</p> <p>”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”În jurisprudența sa, Curtea a reținut că procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Legii insolvenței, precum și cu cele ale Codului de procedură civilă, iar procedura de insolvență este o procedură civilă</p>

			<p>necontencioasă, care se deosebește de alte proceduri după modul de intentare, de examinare și de soluționare a cauzelor (DCC nr. 150 din 26 decembrie 2019, § 23; DCC nr. 34 din 23 martie 2020, §</p> <p>Instanța pe al cărei rol se află cauza de insolvabilitate examinează toate circumstanțele relevante ale cauzei, de la intentare și până la încetarea procesului de insolvabilitate, și în funcție de complexitate, poate să aplice procedurile expres prevăzute (procedura de restructurare, procedura falimentului etc.), adoptând actele judecătorești pe care legea le impune.</p> <p><u>Curtea mai notează că posibilitatea contestării actelor emise de instanța de fond în instanța ierarhic superioară reprezintă, din perspectiva articolului 20 din Constituție, o garanție suficientă pentru caracterul echitabil al procedurilor în materie de insolvabilitate.</u></p>
55	Hotărârea nr. 21 din 04.08.2020	84	<p><u>Solicitarea autorului:</u> „După intentarea procedurii de insolvabilitate, instanța de insolvabilitate, din oficiu sau la cererea administratorului/lichidatorului, poate obliga debitorul sau reprezentantul organelor lui de conducere să nu părăsească teritoriul Republicii Moldova fără permisiunea sa expresă în cazul în care există dovezi că acesta ar putea să se ascundă ori să se eschiveze de la participarea la procedură.</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> <i>Se declară neconstituționale</i> dispozițiile articolului 84 din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, referitoare la omisiunea de a reglementa durata maximă pentru care poate fi dispusă obligația de a nu părăsi teritoriul țării sau localitatea de reședință.</p>
56	Decizia nr. 86 din 20.07.2020	115 (1) lit. e)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> „Autorul excepției susține că norma prevăzută la articolul 115 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității limitează competența instanței de insolvabilitate de a efectua controlul de plină jurisdicție a cauzelor examinate, fapt ce reprezintă o ingerință inadmisibilă în garanțiile procesuale acordate magistraților la exercitarea actului de justiție. Prin această prevedere, legislatorul a stabilit că instanța de insolvabilitate poate adopta doar o singură soluție, i.e. „de intrare în faliment”, neavând o marjă de discreție. Autorul consideră că norma contestată stabilește că instanța de judecată urmează să emită un act judecătorec în privința unei hotărâri a adunării creditorilor „de intrare a debitorului în faliment”, fără a avea posibilitatea de a efectua un control judiciar al acestei hotărâri.</p>

			<p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Pornind de la obiectul sesizării, Curtea reiterează că <u>procedura de insolvabilitate este o procedură civilă necontencioasă</u>, care se deosebește de alte proceduri după modul de intentare, de examinare și de soluționare a cauzelor, precum și după complexitatea acțiunilor care se desfășoară sub autoritatea instanței. Prevederile din Legea insolvabilității <u>se interpretează și se aplică sistematic pentru a se asigura atât caracterul unitar al procedurilor speciale reglementate (de faliment, de faliment simplificat, de restructurare, de restructurare accelerată etc.), cât și eficiența actului de justiție</u> (a se vedea DCC nr. 150 din 26 decembrie 2019, §23-24).</p> <p>Curtea notează că norma contestată <u>obligă instanța de insolvabilitate să pronunte o încheiere de intrare imediată în faliment, dar nu mai târziu de 5 zile lucrătoare...</u> Curtea observă că norma contestată <u>nu permite instanței de insolvabilitate să verifice din oficiu legalitatea hotărârii adunării creditorilor, fiind ținută să accepte soluția propusă de administratorul insolvabilității și acceptată de creditorii ca principalii beneficiari ai procesului de insolvabilitate. ...</u></p> <p>... Analiza sistematică a legislației evidențiază că legislatorul a pus la dispoziția participanților la procesul de insolvabilitate <u>mecanisme juridice speciale pentru ca aceștia să-și apere de sine-stătător drepturile afectate.</u></p>
57	Decizia nr. 78 din 02.07.2020	59 alin. (1)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul sesizării nr. 37g/2020 susține că prevederile articolului 59 alin.(1) din Legea insolvabilității instituie <u>o delimitare pentru modalitățile de apărare folosite în cadrul unui proces judiciar în funcție de statutul participantului – debitor sau creditor</u>, rezultând o diferențiere între drepturile lor procesuale.</p> <p>De asemenea, autorul sesizării invocă <u>imposibilitatea unei apărări efective a dreptului de proprietate al debitorului împotriva hotărârii ilegale a adunării creditorilor</u>, deoarece creditorii pot emite o hotărâre în defavoarea dreptului de proprietate al debitorului. Autorul susține că după stingerea creanțelor tuturor creditorilor pot să rămână bunuri ale debitorului insolubil, iar ca rezultat, acesta ar putea ieși din starea de insolvabilitate și ar putea să-și continue activitatea.</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea nu poate reține argumentele cu referire la aplicabilitatea articolului 16 din Constituție. Curtea reiterează că egalitatea în fața legii și a autorităților publice presupune lipsa oricărei discriminări directe sau indirecte a persoanei. <u>Discriminarea are loc atunci când persoanele care se află în situații asemănătoare sunt tratate în mod</u></p>

			<p><u>diferit (discriminare directă) sau atunci când persoanele care se află în situații diferite sunt tratate în același mod (discriminare indirectă)</u>, cu excepția cazului în care un asemenea tratament este justificat în mod obiectiv și rezonabil (a se vedea, în acest sens, HCC nr. 29 din 22 noiembrie 2018, § 34, și HCC nr. 3 din 18 ianuarie 2019, § 19; HCC nr. 6 din 10 martie 2020, §§ 29-30; HCC nr. 16 din 9 iunie 2020, § 32). Așadar, o condiție primordială pentru existența tratamentului diferențiat o reprezintă caracterul comparabil al situațiilor.</p> <p>Curtea reiterează că principiul egalității nu presupune uniformitate. Acest principiu presupune un tratament egal în situații egale. Pentru situații diferite tratamentul juridic nu poate fi decât diferit. Prin urmare, <u>nu există o situație de egalitate între debitorul insolubil și creditorul acestuia</u>. Odată cu declanșarea procedurii de insolabilitate, <u>statutul procesual al participanților este diferit. Hotărârile adoptate de adunarea creditorilor privesc realizarea intereselor legitime ale acestora, în mod colectiv, în vederea recuperării creanțelor lor</u>. Legea insolabilității stabilește în articolul 1, ca scop general, proceduri colective pentru <u>satisfacerea creanțelor creditorilor</u> din contul patrimoniului debitorului prin aplicarea față de acesta a procedurii de restructurare sau a procedurii falimentului și prin distribuirea produsului finit. <u>Acest scop general ține de asigurarea stabilității și a disciplinei financiare în economia de piață</u> (a se vedea, <i>mutatis mutandis</i>, <i>Lekić v. Slovenia</i> [MC], 11 decembrie 2018, § 106; HCC nr. 16 din 9 iunie 2020, § 61). <u>Sarcina principală a procesului de insolabilitate este de a proteja creditorii de eventualele pierderi, iar în cazul în care acest fapt nu este posibil, pierderile trebuie minimalizate.</u>”</p>
58	Hotărârea nr. 16 din 09.06.2020	70 (3), (13)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”textele „le suportă membrii organelor de conducere și asociații, acționarii sau membrii debitorului” din articolul 32 alin. (2) și „în obligația organelor de conducere ale debitorului” din articolul 70 alin. (13) ale Legii insolabilității sunt neconstituționale”</p> <p><u>Constatarea Curții:</u> <i>Se declară constituționale</i> textele „le suportă membrii organelor de conducere și asociații, acționarii sau membrii debitorului” din articolul 32 alin. (2) și „în obligația organelor de conducere ale debitorului” din articolul 70 alin. (13) ale Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, <u>în măsura în care le este demonstrată culpa la apariția stării de insolabilitate</u>.</p>
59	Decizia nr. 49 din 25.05.2020	104	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției susține că textul „pe tot parcursul perioadei de observație, al procedurii de insolabilitate, al procedurii falimentului și/sau al procedurii de restructurare” conținut în articolul 104 din Legea insolabilității este contrar</p>

			<p>dispozițiilor articolului 46 din Constituție, deoarece permite extinderea termenelor de prescripție în revendicarea bunurilor și anularea actelor juridice peste cele generale stabilite de normele Codului civil. Autorul sesizării consideră că Legea insolvabilității oferă puteri absolute și nelimitate administratorului insolvabilității sau, după caz, lichidatorului, care poate iniția acțiuni în anularea actelor juridice ale debitorului insolvabil oricând în decursul procedurii de insolvabilitate (procedura de restructurare, procedura falimentului), care ar putea dura și mai mult de 15 ani.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:”</u> Legea insolvabilității, care include textul criticat, <u>constituie un ansamblu de norme juridice care contribuie la respectarea drepturilor participanților la circuitul civil prin declansarea unor proceduri colective de satisfacere a creanțelor creditorilor</u> din contul patrimoniului debitorului insolvabil. Cuprinzând un domeniu vast, complex și dinamic al relațiilor sociale, legislatorul a reglementat detaliat procedura de insolvabilitate, competențele instanței, drepturile și obligațiile participanților, regimul bunurilor incluse în masa debitoare, precum și alte relații sociale specifice. Prevederile Legii insolvabilității <u>se interpretează și se aplică în coroborare unele cu altele pentru a asigura atât caracterul unitar al procedurilor speciale reglementate, cât și eficiența actului de justiție</u> (DCC nr. 150 din 26 decembrie 2019, §23-24).</p> <p>Totodată, Curtea reține că <u>un număr important de norme ale Legii insolvabilității sunt de natură de a restrânge dreptul de proprietate al anumitor participanți la procedurile judiciare și, în special, al debitorului insolvabil, care, prin efectul legii din momentul intentării procedurii judiciare este desesizat de la administrarea afacerii, iar posesia, folosința și dispoziția bunurilor trece de drept la administratorul insolvabilității</u> sau, după caz, la lichidatorul debitorului insolvabil. Complexitatea cauzelor de insolvabilitate demonstrează că uneori <u>incapacitatea de plată sau supraîndatorarea debitorului se datorează și unor acte juridice prejudiciabile încheiate în perioada anterioară intentării procesului de insolvabilitate, care au defavorizat patrimoniul insolvabilului și implicit pe creditorii acestuia</u>, și invers, au consolidat poziția patrimonială a părții cu care s-a contractat. Din motivul că astfel de <u>acte juridice ar putea fi de natură să afecteze patrimoniul debitorului insolvabil, legislatorul a înzestrat administratorul insolvabilității și/sau lichidatorul cu competența de a contesta în instanță unele acte juridice și a demonstra că ele sunt fictive, frauduloase, cu titlu gratuit sau prestația debitorului a fost vădit mai mare decât cea primită, etc., pentru a restabili echilibrul</u></p>
--	--	--	---

			<p><u>relațiilor patrimoniale și a întreprinde măsurile legale necesare pentru a majora masa debitoare și a executa cât mai deplin creanțele creditorilor celui insolubil.</u></p> <p>Din analiza sistemică, Curtea observă că potrivit normei legale, pentru anularea unor astfel de tranzacții urmează a fi întrunite cumulativ două condiții, și anume: <u>debitorul să fie parte a tranzacției iar tranzacția să aibă un caracter prejudiciabil pentru debitor.</u> Prin urmare, actele juridice a căror nulitate este cerută sunt viciate încă de la încheiere, iar prin efectul lor sunt în detrimentul debitorului insolubil. În acest sens, scopul legislatorului a fost acela de a anula actele <u>defavorabile încheiate de debitor în dauna creditorilor.</u></p> <p>De altfel, în cadrul procedurii de insolabilitate, <u>administratorul/ lichidatorul are o poziție și o situație deosebită față de toate părțile și față de toți ceilalți participanți la procedură, nefiind parte în proces, ci participant la procedură, cu rol și atribuții determinate de lege.</u> Acesta <u>nu acționează în interes personal, ci în interesul bunei desfășurări a întregii proceduri, în interesul debitorului insolubil, pentru reîntregirea patrimoniului acestuia, precum și în interesul creditorilor, pentru ca aceștia să își poată valorifica creanțele într-o măsură</u> cât mai mare și cât mai operativ (a se vedea DCC nr. 32 din 14 iunie 2016, § 30).</p> <p>Legea insolabilității, care de asemenea trebuie să corespundă exigențelor dreptului de proprietate prevăzut de Constituție, cuprinde un ansamblu de norme juridice la aplicarea cărora se apelează <u>în situații de criză în afaceri, atunci când debitorul nu mai este în stare să-și execute obligațiile ajunse la scadență.</u> Pentru astfel de situații, deținând competența constituțională corespunzătoare, legislatorul a stabilit, pe lângă alte măsuri speciale, și termene de prescripție extinse, pentru a permite administratorului insolabilității sau lichidatorului desemnat de instanță să înțeleagă toată complexitatea de relații ale debitorului insolubil cu partenerii săi și <u>să identifice contractele prejudiciabile care au dus debitorul la eșec, și, în măsura în care este posibil, să repare situația.</u>”</p>
60	Decizia nr. 37 din 07.04.2020	248 (1)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”...autorul sesizării invocă o eventuală interpretare contradictorie provocată de aplicarea combinată a articolelor 54 alin. (3), 59 alin. (1) și 248 alin. (1) din Legea insolabilității potrivit căreia, în cazul în care chestiunea ce ține de competența administratorului a fost delegată adunării creditorilor și adunarea creditorilor s-a pronunțat prin hotărâre, această hotărâre rămâne obligatorie pentru toți. Astfel, consideră autorul sesizării, dacă adunarea creditorilor a hotărât neatragerea la răspundere subsidiară a administratorului asociat al debitorului insolubil, lichidatorul desemnat</p>

			<p>de instanța de insolvență nu ar fi îndreptățit să depună o cerere în instanța de insolvență pentru atragerea la răspundere subsidiară a acestei persoane. În caz contrar, s-ar menține în vigoare o confuzie juridică potrivit căreia una și aceeași chestiune ar putea fi concomitent de competența a două organe: a adunării creditorilor (art.54 alin. (3)) fie a administratorului insolvenței/ lichidatorului (articolul 248 alin.(1) din Legea insolvenței).</p> <p><u>Constatarea Curtii: "Competența administratorului insolvenței / lichidatorului de a iniția proceduri de atragere la răspundere a persoanelor care au cauzat prejudicii și au provocat debitorului starea de insolvență rezultă atât din dispoziția contestată, cât și din scopul general al procesului de insolvență, care îl obligă să întreprindă în numele debitorului insolvent, orice măsuri de urmărire a datornicilor în scopul de a păstra, majora și valorifica cât mai eficient masa debitoare prin toate mijloacele legale disponibile, pentru</u> executarea cât mai deplină a creanțelor creditorilor (articolul 68 alin. (2)). În conținutul normei contestate legislatorul operează cu expresii de gen „dacă în cadrul procesului sunt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvență a debitorului”, „instanța de insolvență poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvent să fie suportate de membrii organelor lui de conducere”, expresii care impun concluzia că instanța de judecată doar în rezultatul examinării probelor va decide dacă persoanei i se impută starea de insolvență a debitorului și partea din datorie care poate fi pusă în sarcina ei. Mai mult, teza a doua din articolul 248 alin. (4) prevede că persoana se poate elibera de solidaritate dacă demonstrează că a acționat nevinovat la adoptarea unor anumite decizii ale organelor colective de conducere ale debitorului insolvent. Respectiv, în fața instanței are loc un veritabil proces judecătoresc care permite persoanei a cărei responsabilitate se cere a fi stabilită să exercite fără nicio îngrădire dreptul la apărare, precum și căile legale de atac.”</p>
61	Decizia nr. 34 din 23.03.2020	141 (1), (2) 143 (6), (7), (8)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> "Autorul excepției de neconstituționalitate susține că statutul juridic al cererii de admitere a creanțelor, precum și procedura de validare a creanțelor din tabelul definitiv al creanțelor ar institui un mecanism generator de confuzii și incertitudine juridică care nu ar asigura temeinicia validării sau invalidării creanțelor, iar administratorul insolvenței ar substitui instanța de judecată atunci când verifică cererea de admitere a creanțelor înaintată de creditor și întocmește tabelul creanțelor. De asemenea, autorul menționează că prevederile contestate poziționează debitorul aflat în</p>

			<p>procesul de insolvabilitate, sub aspect procesual, într-o situație dezavantajoasă în raport cu pârâtul în cauza civilă, deoarece ultimul poate intenta acțiune reconvențională. ... dispozițiile criticate l-ar exclude pe judecător de la examinarea cererii de admitere a creanțelor, atunci când acesta, fără examinare în fond, doar printr-o simplă semnătură, validează creanțele creditorilor incluse în tabel de către administrator, iar consemnarea respectivă în tabelul definitiv al creanțelor are efectul unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile pentru toate creanțele validate.</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u>” În jurisprudența sa, Curtea a statuat că procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Legii insolvabilității, precum și cu cele ale Codului de procedură civilă, iar <u>procedura de insolvabilitate este o procedură civilă necontencioasă, care se deosebește de altele după modul de intentare, examinare și soluționare a cauzelor.</u> De asemenea, se deosebește de celelalte proceduri juridice și după componența participanților [administrator/lichidator, debitor, creditor/ adunarea creditorilor/ comitetul creditorilor] și complexitatea acțiunilor care se desfășoară sub autoritatea instanței (a se vedea, <i>mutatis mutandis</i>, DCC nr.150 din 26 decembrie 2019, § 23; DCC nr. 2 din 16 ianuarie 2020, § 22).</p> <p>Astfel, Curtea menționează că prin prevederile contestate legislatorul <u>nu a stabilit un tratament discriminatoriu, ci un regim legal diferit,</u> impus de existența unor proceduri judiciare diferite, reglementate distinct de Legea insolvabilității, pe de o parte, și de Codul de procedură civilă, pe de altă parte. De altfel, principiul egalității, statuat în articolul 16 din Constituție, <u>nu presupune uniformitate, ci presupune un tratament egal în situații egale.</u> Pentru situații diferite tratamentul juridic poate fi diferit (a se vedea HCC nr. 5 din 23 aprilie 2013, § 69; DCC nr. 151 din 26 decembrie 2019, § 18; DCC nr. 12 din 3 februarie 2020, § 18).</p>
62	Decizia nr. 32 din 19.03.2020	71 (1)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției susține că textul contestat este incert și imprevizibil, deoarece nu reglementează <u>particularitățile inițierii procedurii de destituire a administratorului/lichidatorului debitorului insolubil din oficiu</u> de către instanța de judecată, nu stabilește competențele instanței în acest sens și nici drepturile și obligațiile administratorului/lichidatorului care urmează a fi demis</p>

			<p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Din analiza textului contestat din articolul 71 al Legii insolvenței, Curtea reține că instanța de insolvență are competența de a destitui din oficiu administratorul/lichidatorul din motive întemeiate, inclusiv dacă acesta nu îndeplinește condițiile privind indicatorii de performanță, depășește sau nu respectă atribuțiile ce îi revin, încalcă legislația sau se află în conflict de interese (alin. (1)). Încheierea de destituire se adoptă de către instanța de insolvență după audierea administratorului/lichidatorului (alin. (2)) și poate fi atacată cu recurs de către administrator/lichidator (alin. (4)).</p> <p>În contextul menționat, Curtea nu identifică elemente care ar susține concluzia încălcării criteriilor referitoare la claritatea și precizia normelor sau privind imprevizibilitatea textului contestat, care l-ar împiedica pe destinatar să decidă în privința conduitei sale. Dimpotrivă, Curtea ajunge la concluzia că norma contestată este conformă prevederilor articolului 23 din Constituție, îndeplinește exigența previzibilității, stabilește cu suficientă claritate întinderea drepturilor și obligațiilor destinatarilor și, ținând cont de scopul legitim urmărit, oferă o protecție adecvată împotriva arbitrarului, respectiv nu încalcă dreptul la apărare al administratorului/lichidatorului, protejat de articolul 26 din Constituție.”</p>
63	Decizia nr. 2 din 16.01.2020	68 alin. (10)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul sesizării consideră că refuzul administratorului de a include în ordinea de zi o chestiune nu poate fi contestat în fața instanței de insolvență, iar textul „măsurilor luate de administrator/lichidator” din articolul 68 alin. (10) din Legea insolvenței este lipsit de claritate, deoarece legea nu prevede o listă certă de acțiuni sau de inacțiuni ale administratorului care ar putea fi contestate în instanță.</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor, Curtea Europeană a reținut că formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una dintre tehnicile standard de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. Astfel, numeroase legi folosesc, prin forța lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal. Nevoia de elucidare a punctelor neclare și de adaptare la circumstanțele schimbătoare va exista întotdeauna. Deși certitudinea în redactarea unei legi este un lucru dorit, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă, or, legea trebuie să fie capabilă să se adapteze schimbărilor de situație. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu</p>

			<p><u>ocazia interpretării normelor</u> (cauza <i>S.W. v. Regatul Unit</i>, 22 noiembrie 1995, § 36; HCC nr. 21 din 22 iulie 2016, § 64; DCC nr. 150 din 26 decembrie 2019, § 25).</p> <p>Curtea constată că <u>prin termenul „măsurii”, folosit în textul contestat, legiuitorul se referă la acele acțiuni, procedee, operațiuni etc., pe care trebuie să le întreprindă administratorul sau lichidatorul în realizarea atribuțiilor ce-i revin.</u> Constituie măsuri acțiunile de supraveghere și de administrare a treburilor debitorului insolubil, de reprezentare a intereselor în raport cu terții și cu autoritățile, de conservare, de păstrare și de pază a bunurilor ce constituie masa debitoare, de îndeplinire a altor atribuții ce revin administratorului în temeiul Legii insolabilității, Legii nr.161 din 18 iulie 2014 cu privire la administratorii autorizați și al altor acte normative, precum și al celor indicate în actele instanțelor judecătorești. Intră în <u>categoria de măsuri și omisiunile administratorului, atunci când legea obligă să se acționeze într-un anumit fel.</u>”</p>
65	Decizia nr. 150 din 26.12.2019	143 (7)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției de neconstituționalitate susține că din textul contestat rezultă competența judecătorului de a verifica tabelul definitiv al creanțelor, de a audia lichidatorul și de a valida creanțele incluse în tabel și necontestate de creditori, aplicându-și semnătura în rubrica „Validat” în dreptul fiecărei creanțe trecute în tabel de către administratorul insolabilității sau de către lichidatorul procedurii de faliment, numiți în continuare lichidator. Obligația impusă judecătorului de a-și pune semnătura în rubrica „Validat” în dreptul fiecărei creanțe trecute în tabel de lichidator fără a i se permite să facă propriile concluzii pe baza materialelor analizate denaturează esența actului de justiție.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Legea insolabilității, din care face parte textul contestat de autorul sesizării, constituie un ansamblu de norme juridice care contribuie la respectarea drepturilor participanților la circuitul civil prin declanșarea unor proceduri colective de satisfacere a creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului insolubil. Cuprinzând un domeniu vast, complex și dinamic al relațiilor sociale, legislatorul a reglementat detaliat procedura de insolabilitate, competențele instanței, drepturile și obligațiile participanților, regimul bunurilor incluse în masa debitoare, precum și alte relații sociale specifice. Procedura de insolabilitate este o procedură civilă necontencioasă, care se deosebește de altele după modul de intentare, examinare și soluționare a cauzelor. De asemenea, se deosebește de altele și după componenta participanților</p>

(administrator/lichidator, debitor, creditor/ adunarea creditorilor/ comitetul creditorilor) și complexitatea acțiunilor care se desfășoară sub autoritatea instanței.

Curtea observă că **sarcina principală a procesului de insolvență este de a proteja creditorii de eventuale pierderi**, iar în cazul în care aceasta nu este posibil, aceste pierderi trebuie minimalizate. Pentru a realiza această sarcină legislatorul a reglementat detaliat modul de înaintare a creanțelor pe care creditorii le au față de debitorul insolvent (articolele 76, 140 alin.(1)), modul în care acestea se verifică, se validează și se achită.

Astfel, **creanțele depuse în instanță sunt verificate de către lichidator** (articolul 142 alin.(1)), iar **cele legitime se recunosc** (se admit, se acceptă) **de către lichidator și se introduc în tabelul definitiv al creanțelor** [articolul 110 alin. (1), 143 alin. (4) și (6)].

Obligația de întocmire a tabelului definitiv al creanțelor **este competența exclusivă a lichidatorului, deoarece anume el verifică mărimea și legitimitatea fiecărei creanțe și, respectiv, are plenitudinea de a o recunoaște sau a o respinge** (articolele 66 alin.(1) lit.c); 110 alin.(1)). Lichidatorul desemnat de către instanța de judecată este persoană autorizată în condițiile Legii nr.161/2014 privind administratorii autorizați și trebuie să-și exercite atribuțiile cu diligența unui bun profesionist, acționând pe proprie răspundere.... **Creditorii pot face contestații față de creanțele admise de către lichidator** și incluse în tabel, precum și față de cele respinse. O creanță acceptată și inclusă de lichidator în tabelul definitiv al creanțelor **se consideră validată** dacă, cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de ședința de validare, nu a fost contestată de debitor sau de un creditor ori dacă contestația depusă a fost satisfăcută (articolul 143 alin.(6)).

Curtea menționează că, potrivit dispozițiilor legale analizate la § 28 - §32, judecătorul, în exercitarea atribuției de verificare a tabelului definitiv de creanțe, nu verifică legitimitatea creanței propriu-zise, în sensul articolului 142 alin. (1), deoarece aceasta este prerogativa lichidatorului. **Altfel spus, lichidatorul verifică creanțele, iar judecătorul verifică tabelul definitiv al creanțelor.** Verificarea **efectuată de către judecător se referă la analiza tabelului definitiv de creanțe prin prisma următoarelor situații: dacă în tabel au fost incluși toți creditorii care au depus cereri în instanță; dacă tabelul definitiv al creanțelor a fost depus la instanță în termen; dacă au fost depuse contestații asupra unor creanțe; dacă a fost sau nu tabelul aprobat (validat) de către adunarea de validare a creditorilor.**

			<p>...Contestațiile făcute asupra creanțelor incluse în tabelul definitiv, așa cum este prevăzut la articolul 110 alin. (2), vor fi soluționate de către instanța de insolvență. <u>În funcție de soluțiile pe care le pronunță instanța, lichidatorul va întocmi tabelul definitiv consolidat al creanțelor</u>, care va include toate creanțele admise împotriva debitorului insolvent.</p> <p>...<u>Consemnarea judecătorului în tabelul definitiv consolidat al creanțelor are efectul unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile</u> pentru toate creanțele validate (articolul 143 alin. (8)). În așa fel, <u>judecătorul prin semnătura sa acordă puterea lucrului judecat tuturor creanțelor incluse în acest tabel.</u></p> <p><u>Creanțele reflectate în tabelul definitiv consolidat al creanțelor lipsește de valoare creanțele anterioare</u>, născute sub imperiul actelor și faptelor care au guvernat relațiile dintre fiecare creditor și debitorul insolvent, <u>indiferent dacă acele creanțe au fost mai mari sau mai mici.</u></p> <p>Curtea observă că legislatorul face o deosebire certă între: a) semnarea în tabelul definitiv al creanțelor, în baza articolului 143 alin. (7), în care mai sunt creanțe contestate și deocamdată nesoluționate; și b) consemnarea în tabelul definitiv consolidat al creanțelor, în baza articolului 143 alin. (8), în care nu mai sunt creanțe contestate. Asumează că din urmă tabel legislatorul acordă „efectul unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile pentru toate creanțele validate” dacă a fost semnat de către judecător.</p>
65	Decizia nr. 152 din 26.12.2019	225 (3)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției susține că textul „la data confirmării planului procedurii accelerate de restructurare, se sting toate creanțele născute înainte de confirmarea planului și neincluse în el” din articolul 225 alin.(3) din Legea insolvenței este contrar articolelor 7, 16, 20, 46 și 54 din Constituție.</p> <p><u>Constatarea Curții:</u> ”Autorul excepției de neconstituționalitate nu a adus argumente pe care se sprijină opinia sa”.</p>
66	Decizia nr. 147 din 19.12.2019	50 (2) lit. c)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”În argumentarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că norma contestată aduce atingere dreptului de proprietate al persoanelor juridice, fapt care conduce la un tratament juridic discriminatoriu în raport cu persoanele fizice, în condițiile în care nu are o justificare obiectivă și rezonabilă.”</p>

			<p><u>Constatarea Curtii:</u> "În Decizia menționată <i>supra</i>, Curtea a reținut că reglementarea prin lege a creanțelor privilegiate în vederea asigurării unui grad sporit de responsabilitate în gestionarea eficientă a patrimoniului pentru realizarea obiectivului principal al insolvenței este justificată de preocuparea legislatorului de a reglementa în mod judicios aspectele ce țin de distribuirea masei debitoare pentru executarea creanțelor patrimoniale ale creditorilor.</p> <p>Curtea a mai reținut că articolul 16 din Constituție vizează egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială, și nu are scopul de a stabili un tratament juridic identic în privința persoanelor fizice și persoanelor juridice (DCC nr. 95 din 6 septembrie 2018, § 23, § 26).</p> <p>În motivarea inadmisibilității sesizării anterioare, Curtea a invocat și decizia Curții Europene a Drepturilor Omului, <i>Acar și alții v. Turcia</i>, din 12 decembrie 2017, § 33, în care s-a afirmat că ține de competența autorităților naționale să efectueze evaluarea inițială și natura privilegiată a creanțelor în procedurile de insolvență (DCC nr. 95 din 6 septembrie 2018, § 25). Prin urmare, ține de marja de discreție a Parlamentului Republicii Moldova să clasifice creditorii debitorului insolubil în anumite categorii de prioritate.</p>
67	<p>Decizia nr. 122 din 21.11.2019</p>	<p>„pecuniare” din definiția noțiunii „incapacitate de plată” din articolul 2</p>	<p><u>Solicitarea autorului:</u> "Autorul excepției susține că capacitatea de plată a unei întreprinderi reprezintă posibilitatea acesteia de a-și respecta obligațiile cu toate bunurile din patrimoniu. Potrivit autorului excepției, posibilitățile de plată se reflectă prin existența atât a banilor cât și a altor bunuri care pot fi evaluate în bani, dar noțiunea „incapacitate de plată” nu face referire la bunuri, ci doar la bani, ca element pentru determinarea capacității sau a incapacității de plată a debitorului. Mai mult, autorul susține că este încălcat dreptul de proprietate al debitorului, deoarece acesta are în activ bunuri mobile și imobile care, transformate în bani, ar reprezenta o valoare suficientă pentru stingerea datoriilor.</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> "Curtea menționează că Legea insolvenței stabilește cadrul juridic privind stabilirea unei proceduri colective pentru satisfacerea creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului cu scopul obținerii fondurilor necesare pentru acoperirea creanțelor. Legea insolvenței asigură, sub supravegherea instanței, executarea</p>

			<p><u>obligatiilor de plată de către persoanele care se află în situație de criză financiară și nu sunt capabile să-și îndeplinească obligațiile</u> contractuale asumate.</p> <p>Definiția noțiunii „incapacitate de plată”, ca multe altele din Legea insolvenței, este concepută să asigure interpretarea și aplicarea corectă a dispozițiilor legale în raport cu participanții la procedura de insolvență. Mai mult, Curtea reține că normele legale trebuie interpretate de către instanțele de judecată având în vedere și celelalte prevederi care reglementează raporturile juridice în spiritul garanțiilor constituționale ale previzibilității și protecției drepturilor părților. Legea insolvenței prevede că, pe baza aprecierii motivelor de insolvență și a faptelor constatate în cadrul examinării cererii introductive, instanța de insolvență decide cu privire la intentarea procedurii de insolvență sau cu privire la respingerea cererii introductive. Prin urmare, debitorul poate răsturna prezumția incapacității de plată prin prezentarea probelor care să confirme că are capacitatea de a-și onora obligațiile pecuniare.</p> <p>... cu referire la criticile aduse cuvântului „pecuniar” din definiția menționată, Curtea menționează că semnificația termenului contestat poate fi dedus nu doar cu ajutorul consultanței juridice de specialitate, ci și din sensul obișnuit al acestuia (a se vedea <i>Berardi și Mularoni v. San Marino</i>, 10 ianuarie 2019, §54). <u>Cuvântul „pecuniar” este sinonim al cuvântului „bănesc”, iar expresia „obligatie pecuniară” este sinonimă cu expresia „obligatie bănească”, fapt care rezultă din articolul 2 al Legii insolvenței în care se definește obligația pecuniară ca obligație a debitorului de a plăti creditorului o anumită sumă de bani pe baza unui contract sau a unei obligații extracontractuale.</u></p> <p>Curtea reține că, având prerogativa constituțională de a garanta și ocroti proprietatea privată, de a reglementa activitatea economică, de a asigura libertatea comerțului și a activității de întreprinzător, <u>legislatorul a stabilit că obligațiile civile trebuie executate în mod corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit</u> [articolul 858 alin. (2) din Codul civil]. <u>Dacă debitorul în mod nejustificat nu își execută obligația, creditorul poate să ceară, în condițiile legii și, după caz, ale contractului executarea silită a obligației</u> [articolul 901 alin. (1) din Codul civil], inclusiv obținerea plății silită a sumelor de bani [articolul 912 alin. (1) din Codul civil].</p> <p>În cazul în care debitorul nu-și poate, <u>din lipsă de mijloace financiare, achita datoriile ajunse la scadență și nu întreprinde nicio măsură pentru a-și remedia sau a-și soluționa relația cu creditorul, acesta din urmă este îndreptătit să se adreseze la instanța</u></p>
--	--	--	--

			<p><u>competentă pentru a porni un proces de insolvabilitate împotriva debitorului său</u> (articolul 18 din Legea insolvabilității), în vederea încasării forțate a creanței pe care o are.</p> <p>Curtea menționează că <u>doar instanța</u>, în baza articolului 34 alin. (1) din Legea insolvabilității, <u>hotărăște</u>, ca urmare a aprecierii cauzei de insolvabilitate și a faptelor constatate în cadrul examinării cererii introductive, <u>în privința intentării procedurii de insolvabilitate sau respingerii cererii introductive</u>.</p> <p><u>Pentru a determina dacă debitorul este insolvabil și pentru a porni procedurile judiciare stabilite, instanța trebuie să stabilească incapacitatea lui de plată, adică, i) dacă debitorul are datorii pecuniare (bănești) ajunse la scadență și ii) dacă lipsesc sau sunt insuficiente mijloacele bănești pentru a plăti și stinge aceste datorii.</u> La determinarea capacității de plată a debitorului, <u>instanța nu va avea în vedere obligațiile care trebuie executate în natură (revendicarea unui bun, înlăturarea unui obstacol, etc.), precum nici valoarea bunurilor corporale și încorporale deținute sau creanțele pe care le are față de terți.</u> Legislatorul a stabilit cert că <u>pentru a constata incapacitatea de plată a debitorului are importantă doar existența obligațiilor pecuniare (datoriilor bănești) neachitate și dacă debitorul către acest moment nu a găsit alte modalități de stingere a obligațiilor pecuniare,</u> în privința lui se aplică procedurile reglementate de Legea insolvabilității în scopul achitării forțate a acestor datorii. În caz contrar s-ar provoca o incapacitate de plată în lanț, afectând și creditorii debitorului insolvabil.</p>
68	<p>Decizia nr. 94 din 23.09.2019</p>	<p>„incapacitatea de plată” conținut în articolul 2</p>	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției susține că definiția legală inserată în articolul 2 din Legea insolvabilității, adică „incapacitate de plată - situație financiară a debitorului caracterizată prin incapacitatea lui de a își executa obligațiile pecuniare scadente, inclusiv obligațiile fiscale. Incapacitatea de plată este, de regulă, prezumată în cazul în care debitorul a încetat să efectueze plăți”, ar fi neconstituțională. Potrivit autorului excepției, <u>definiția nu este suficient de explicită, previzibilă și nici clară, pentru că ar permite declararea insolvabilității unei întreprinderi care dispune de bunuri imobile suficiente, inclusiv ipotecate, și care este în stare să-și onoreze pe deplin obligațiile față de creditori.</u>”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Prin urmare, în acord cu dispozițiile menționate, legislatorul a adoptat Legea insolvabilității pentru a asigura, sub supravegherea instanței, <u>executarea obligațiilor de plată de către persoanele care se află în situație de criză financiară și nu sunt capabile să-și îndeplinească obligațiile contractuale asumate.</u> Definiția sintagmei „incapacitate de plată”, ca multe altele din Legea insolvabilității, este concepută să asigure interpretarea și</p>

			aplicarea corectă a dispozițiilor legale în raport cu participanții la procedura de insolvență, iar Curtea nu a constatat existența unor înțelegeri care ar afecta dreptul de proprietate.”
69	Decizia nr. 62 din 25.04.2019	143 (6)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Conform articolului 143 alin. (6) din Legea insolvenței, contestațiile debitorului nu se opun validării creanței. ... instanța va valida creanța chiar dacă ea este vădit neîntemeiată, dacă în afară de debitor nimeni nu o contestă.</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”În această privință, nu se exclude alăturarea sau susținerea contestației debitorului de către creditorii sau administratorul insolvenței/lichidator. Totodată, conform articolului 144 din Legea insolvenței, contestațiile se examinează în ședința de validare sau în cadrul unei ședințe speciale cu citarea atât a contestatorului, cât și a creditorului a cărui creanță a fost contestată, a administratorului sau a oricărei persoane interesate.</p> <p>În procesul examinării contestațiilor, contestatorul și/sau creditorul a cărui creanță a fost contestată, precum și administratorul sau alte persoane au dreptul să prezinte orice probe și își pot exercita toate drepturile ca părți în proces, conform Codului de procedură civilă.”</p>
70	Decizia nr. 67 din 14.05.2019	131 (10)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției susține că textul contestat nu corespunde cerințelor de claritate și previzibilitate a legii, întrucât legea nu descrie modul în care creditorul garantat urmează să devină proprietar al bunului grevat. Lipsa descrierii în practică a acestei proceduri creează o interpretare subiectivă și discreționară din partea lichidatorului care gestionează procedura de insolvență.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”În procesul valorificării bunului de către creditorul garantat, acesta trebuie să le acorde terților posibilitatea de a participa la cumpărare. În cazul în care bunul grevat cu garanție nu a putut fi vândut la licitație publică sau prin concurs, orice creditor garantat prin bunul în cauză îl poate prelua, în condițiile legii, în contul creanței sale la prețul stabilit în publicațiile sau în anunțurile de vânzare pentru ultimul termen de licitație sau de concurs, cu achitarea prealabilă a cheltuielilor de validare și de valorificare a bunului, inclusiv a onorariului de succes stabilit pentru administratorul insolvenței/lichidator, conform alin. (10) al articolului 131.</p> <p>Preluarea bunului grevat de către creditorul garantat în proprietate, în contul creanței, este o modalitate de exercitare a dreptului de garanție, care oferă creditorului gajist/ipotecar</p>

			<u>prioritate față de ceilalți creditori, la realizarea creanței garantate,</u> prevăzută doar de Legea insolvenței.
71	Decizia nr. 10 din 23.01.2019	34 (1)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Conform articolului 34 din Lege, în cadrul examinării cererii introductive privind intentarea procedurii de insolvență sau privind respingerea cererii introductive, instanța califică existența temeiurilor de fapt și de drept privind declararea insolvenței unei persoane juridice. Instanța care se pronunță cu privire la insolvență, prin hotărârea de intentare a procedurii de insolvență, dă apreciere concluziilor din raportul administratorului provizoriu, prevede mărimea revendicărilor asupra cărora obiectiile debitorului și/sau ale creditorilor au fost respinse ori considerate ca fiind întemeiate, desemnează administratorul insolvenței și instituie, după caz, comitetul creditorilor.</p> <p><u>Constatarea Curții:</u> În opinia Curții, dispozițiile legale contestate sunt suficient de clare și previzibile.</p>
72	Decizia nr. 4 din 14.01.2019	”și care sunt incluse în masa debitoare” de la articolul 132 (1)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul consideră că legislatorul nu a stabilit cu suficientă precizie și claritate cazurile în care cheltuielile de valorificare trebuie incluse în masa debitoare. Acesta nu cunoaște dacă cheltuielile sunt incluse în masa debitoare doar atunci când bunul grevat cu garanții este valorificat de către administratorul insolvenței/lichidator conform cazurilor prevăzute în alineatele (1)-(8) ale articolului 131 din Lege sau și în cazul în care bunul a fost transmis în posesia creditorului garantat pentru a fi valorificat conform alineatelor (9)-(10) ale articolului 131.”</p> <p><u>Constatarea Curții:</u>”Curtea reține că normele legale trebuie interpretate având în vedere și celelalte prevederi care reglementează raporturile litigioase. Curtea nu identifică circumstanțe de drept care ar susține că dispozițiile legale contestate nu sunt suficient de clare și de previzibile.”</p>
73	Decizia nr. 136 din 15.11.2018	34 (2)	<p><u>Constatarea Curții:</u> ”Situația financiară precară a persoanei juridice, care nu-și poate onora obligațiile ajunse la scadență, este provocată de managementul ineficient al organelor de conducere ale acesteia. Prin urmare, ridicarea dreptului de administrare al debitorului în scopul protejării patrimoniului, a activelor debitorului are drept scop prevenirea de noi pierderi și desemnarea unui specialist prin instituirea unor măsuri de asigurare a administrării masei debitoare. Încredințarea dreptului de administrare al</p>

			<p>debitorului unor persoane calificate și responsabile nu încalcă dreptul de proprietate al acestuia, prevăzut de articolul 46 din Constituție.</p> <p>Curtea reține că articolul 16 din Constituție vizează egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială, și nu are scopul de a stabili un tratament juridic identic în privința creditorului și a debitorului.</p>
Decizia nr. 134 din 15.11.2018	9, 10, 16, 18, 20, 21(1), 28 (6) și 31	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției a susținut că prevederile menționate nu stabilesc în mod expres și exhaustiv condițiile de alăturare a creditorilor la cererea introductivă depusă de către creditorul inițial și nu prevăd criterii clare, previzibile și certe, de formă și conținut. Acesta consideră că nu este clar când se poate considera că o cerere introductivă este depusă cu respectarea prevederilor Codului de procedură civilă și ale Legii insolvențării, în partea referitoare la condițiile de depunere a referinței prin care se solicită alăturarea altor creditori la cererea creditorului inițial.</p> <p>De asemenea, autorul consideră că instanța de insolvențare are un rol absolut formal și este obligată să admită spre examinare cererea introductivă depusă de către creditor și alăturarea altor creditori la cererea creditorului inițial”.</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Mai mult, Curtea reține că normele legale trebuie interpretate de către instanțele de judecată având în vedere și celelalte prevederi care reglementează raportul litigios în spiritul garanțiilor constituționale al previzibilității și protecției drepturilor părților. Astfel, dacă instanța deviază de la prevederile rigide ale condiției stabilite de articolul 20 alin. (2) lit. c) din Legea insolvențării, ea trebuie să dispună de alte probe pertinente privind certitudinea și exigibilitatea creanței. În alt caz, instanța de insolvențare, conform articolului 22 alin. (1) din Legea insolvențării, va restitui fără examinare cererea introductivă întocmită cu încălcarea articolului 20.</p> <p><u>Debitorul poate răsturna prezumția incapacității de plată prin prezentarea probelor care să confirme că a executat obligațiile pecuniare sau că există o acțiune civilă în legătură cu această obligație, intentată până la depunerea cererii introductive</u>, sau că obligația poate fi stinsă prin compensare prin prisma prevederilor articolului 22 alineatele (1) și (2) din Legea insolvențării. În același sens, debitorul a fost echipat cu mijloace de apărare, prin articolele 33 și 48 din Legea insolvențării. Din perspectiva Constituției, acestea reprezintă garanții procedurale suficiente.”</p>	

74	Decizia nr. 99 din 06.09.2018	17 lit. g)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”autorul excepției de neconstituționalitate consideră că, în lipsa unei notificări a proprietarului societății, acesta este limitat să-și exercite controlul în privința modului de gestionare a societății, în privința actelor juridice și contabile ale societății și în privința înstrăinării bunurilor societății fără acordul proprietarului. El menționează că proprietarul fondator se află în imposibilitatea de a întreprinde măsuri de acoperire a prejudiciilor, în scopul prevenirii stării de insolvabilitate.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Legea insolvabilității determină o abordare echilibrată a situației debitorului insolvent, fără a-l favoriza în detrimentul creditorilor, care suportă, totuși, un prejudiciu ca urmare a imposibilității debitorului de a-si onora datoriile scadente. Procedura insolvenței îi oferă debitorului de bună-credință toate pârghiile necesare pentru salvagardarea afacerii sale, în măsura în care aceasta mai este viabilă.</p> <p>Potrivit articolului 17 lit. g) din Legea insolvabilității, anexarea dovezii notificării proprietarului este obligatorie. Aceeași Lege prevede la articolul 22 că, în cazul în care debitorul a depus o cerere introductivă în baza articolului 14, dar nu a anexat la aceasta documentele prevăzute la articolul 17, instanța de insolvabilitate admite spre examinare cererea, solicitând prezentarea documentelor în ordinea dezbaterilor judiciare. Curtea observă că problema ridicată de către autorul sesizării este una de aplicare a legii de către instanța de judecată și nu una de constituționalitate. Această lege îi oferă suficiente garanții, astfel încât să nu-i fie încălcate interesele pe care le invocă în sesizare.</p>
75	Decizia nr. 79 din 09.07.2018	75 (1) lit. a); 88 (4)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției de neconstituționalitate solicită verificarea constituționalității unor texte din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012. Acesta consideră că normele contestate au ca scop privarea debitorului de capacitatea juridică și de posibilitatea de a proteja efectiv drepturile personale nepatrimoniale în relațiile cu organele de stat.”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea menționează că Legea insolvabilității stabilește cadrul juridic privind procesul de restructurare a societăților insolubile în vederea remedierii lor financiare și economice și procesul de insolvabilitate în vederea satisfacerii colective a creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului prin aplicarea față de acesta a procedurii planului sau prin lichidarea patrimoniului lui și distribuirea produsului obținut pentru a</p>

			<p>diminua la maxim efectele negative ale situației când un subiect de drept se află în incapacitate de plată.</p> <p>Legea insolvabilității determină o abordare echilibrată a situației debitorului insolvent, fără a-l favoriza în detrimentul creditorilor, <u>care suportă totuși o pagubă ca urmare a imposibilității debitorului de a onora datoriile scadente</u>, iar procedura insolvenței oferă debitorului de bună-credință toate pârghiile necesare salvării afacerii sale în măsura în care aceasta mai are șanse de a fi viabilă.</p> <p>În consecință, <u>incapacitatea de plată a datoriilor scadente este un incident major, ale cărui efecte negative nu sunt limitate doar la relația creditor-debitor, ci sunt susceptibile de a afecta activitatea mai multor întreprinzători</u>, legați prin succesiunea operațiilor lor. Prin urmare, legislatorul <u>a dorit ca prin suspendarea activității organelor de conducere ale debitorului să schimbe managementul neperformant al acestuia din perioada anterioară deschiderii procedurii de insolvabilitate prin desemnarea unui manager specialist în situații de criză și a limitat organele de conducere ale debitorului prin instituirea unor măsuri de asigurare a administrării masei debitoare.</u></p> <p><u>Situația persoanei juridice aflată într-o stare financiară precară</u>, care nu-și putea onora obligațiile ajunse la scadență, <u>este provocată de managementul inefficient al organelor de conducere ale acesteia</u>. Odată cu constatarea acestui fapt, prin hotărâre judecătorească, activitatea organelor de conducere ale debitorului se suspendă conform articolului 75 alin. (1) al Legii menționate.</p> <p><u>Procedura insolvenței poate fi caracterizată ca o formă de preluare a controlului asupra debitorului de către creditorii, pentru că, odată cu deschiderea procedurii insolvenței, controlul asupra masei debitoare este transferat de la acționari la creditorii, care-l vor exercita prin intermediul administratorilor autorizați ai procedurilor de insolvență. Administratorii autorizați își exercită atribuțiile cu diligența unui bun profesionist, acționând pe propria răspundere.</u>”</p>
76	Decizia nr. 80 din 09.07.2018	59 (1)	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției de neconstituționalitate solicită verificarea constituționalității unor texte din articolul 59 alin. (1) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012. El consideră că normele contestate au plasat debitorul și creditorul în poziție de inegalitate cu privire la drepturile lor în procesul examinării plângerilor împotriva deciziilor adunării generale a creditorilor.”</p>

			<p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea observă că autorul acesteia nu demonstrează în ce constă neconformitatea dispozițiilor legale criticate cu normele constituționale invocate.”</p>
77	Decizia nr. 69 din 19.06.2018	„creditor” din articolul 2	<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției de neconstituționalitate solicită verificarea constituționalității noțiunii „creditor” din articolul 2 din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, deoarece consideră că acest articol nu conține prevederi clare care să nu permită inițierea procedurii de insolvență față de un debitor de către un pretins creditor cu care debitorul are un litigiu pendinte pentru care nu există o hotărâre irevocabilă. Autorul susține că creditorul a solicitat intentarea procedurii de insolvență în lipsa unei hotărâri irevocabile referitoare la creanțele pretinse.</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea menționează că <u>admiterea spre examinare a cererii introductive nu reprezintă o soluție dată de instanța de judecată pe marginea solicitării de declarare a persoanei insolvente, ci demonstrează respectarea de către solicitant a condițiilor de formă și de fond pentru primirea cererii introductive.</u>”</p>
78	Decizia nr. 32 din 14.06.2016		<p><u>Solicitarea autorului:</u> ”Autorul excepției pretinde că norma contestată <u>diferențiază în mod nejustificat drepturile procesuale ale creditorului a cărui creanță nu a fost validată și ale lichidatorului, presupunând dreptul de a înainta acțiuni civile în instanțe judecătorești diferite, cu utilizarea căilor de atac diferite.</u> Astfel, prevederea contestată stabilește dreptul lichidatorului de a introduce în instanța de insolvență acțiuni în vederea anulării unor acte juridice, însă, în cazul înaintării unei acțiuni similare de către creditorul a cărui creanță nu a fost validată, competența de examinare a acesteia revine instanței de drept comun”</p> <p><u>Constatarea Curtii:</u> ”Curtea constată că dispozițiile articolului 104 din Legea insolvenței abilitază administratorul/lichidatorul de a introduce în instanța de insolvență acțiuni în vederea anulării unor acte juridice dacă ele afectează bunurile debitorului. În acest context, Curtea menționează <u>că administratorul/lichidatorul are legitimare procesuală activă pentru a formula acțiunea pentru anularea actelor frauduloase încheiate de debitor în dauna creditorilor.</u> Așadar, <u>înstituirea prin lege a unei proceduri distincte de judecare a acțiunilor în vederea anulării unor acte juridice, încheiate de către debitor anterior intentării procesului de insolvență, este justificată de preocuparea legiuitorului de a reglementa în mod judicios aspectele ce țin de procedura insolvenței.</u> De altfel, în cadrul procedurii falimentului, <u>administratorul/lichidatorul are o poziție și o situație deosebită</u></p>

			<p><u>fată de toate părțile și față de toți ceilalți participanți la procedură, nefiind parte în proces, ci participant la procedură, cu rol și atribuții determinate de lege.</u> Acesta <i>nu acționează în interes personal</i>, ci în interesul bunei desfășurări a întregii proceduri, în interesul debitorului insolubil, pentru reîntregirea patrimoniului acestuia, precum și în interesul creditorilor”</p>
--	--	--	---